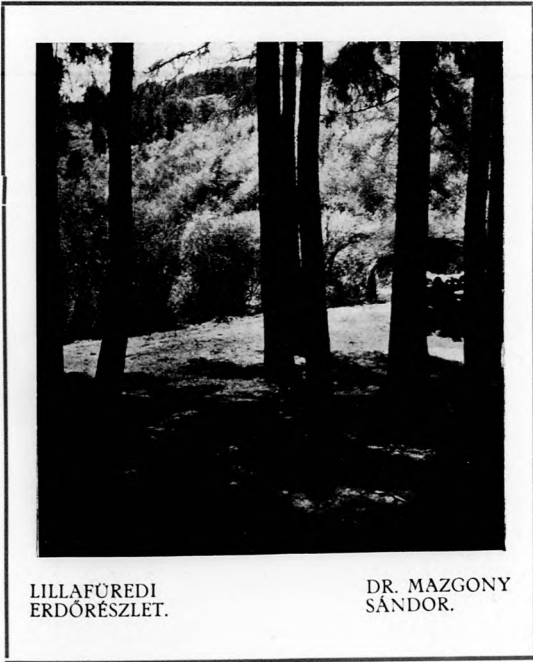

1932 AUGUSZTUS
8. SZÁM
XII. ÉVFOLYAM

Magyar Asszony

LILLAFÜREDI
ERDŐRÉSZLET.

DR. MAZGONY
SÁNDOR.

KIADJA A

ALAPÍTOTTA BERTA ILONA
SZERKESZTI AMBRÓZY MIGAZZI LAJOSNÉ GRÓFNÉ

XII. Évfolyam
8. szám.

magyar asszony

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének lapja.

Előfizetési ár egy évre 4 pengő.

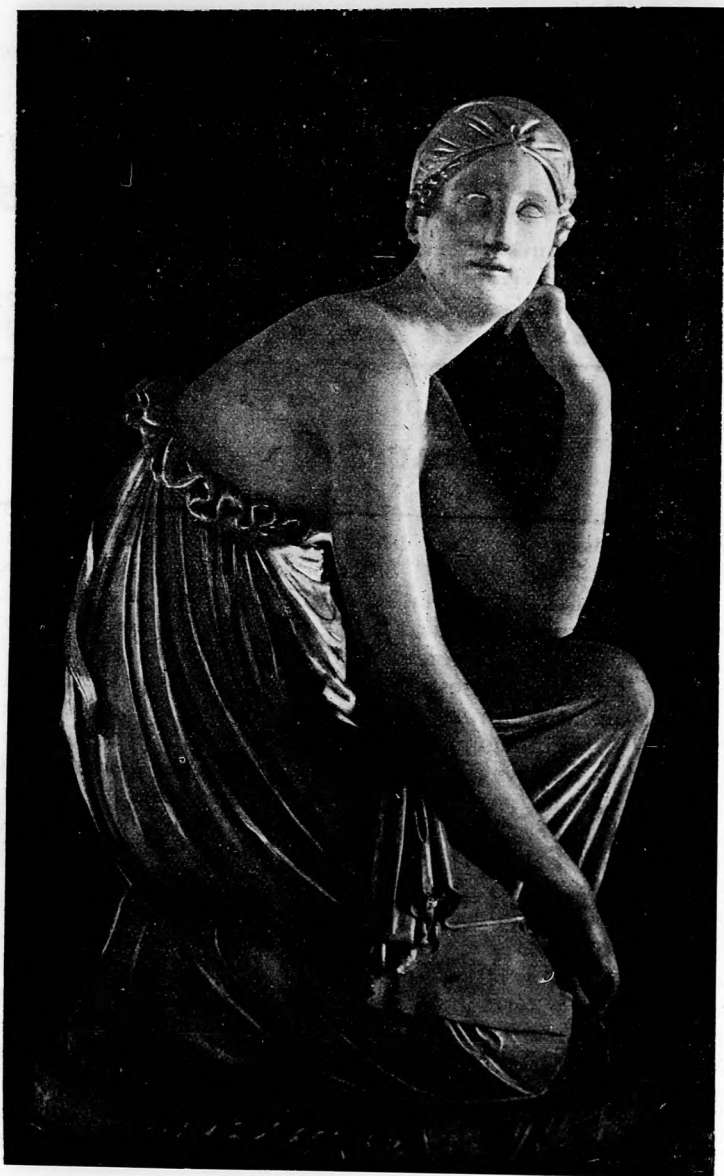
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., Rózsa-utca 23.

Telefonszámok: Szerkesztő: A. 387-10. — Kiadóhiv: J 314-20.

LAUSANNE?

Lausanne! — Genfnek és Hágának a leánya? és Trianonnak az unokája? — vagy csakugyan a vajdó szenvedésnek reménythozó gyermeke?! Sokszor hitt és sokszor csalódott a mi korunk, s a tárgyalások mindig újra csak bizottságokat és albizottságokat hoztak a világra, — s azok megint bizottságokat és albizottságokat. Pedig az Ember elfáradt! Az Ember éhes! S az éhes ember nem kormányozza az öklét, s oda csaphat a tárgyaló asztalra. Siessenek hát! A megmentést ma már nemcsak a legyőzöttek, hanem a győző népek léte is követeli. Ne tárgyaljanak, de cselekedjenek, ne tüzzenek ki terminusokat, de hozzanak megoldásokat, — mert ezekben az elkótyavetyélt időkben emberi közöségük szakadnak el egymástól, épp oly vézesen, mint a háború alatt, amelyért a felelősséget a győzők szeretik a legyőzöttekre hárítani. S miközben mi magyar asszonyok a magunk tornácáról átpillantunk szomszédaink felé, és megvonagló szívvel látjuk, hogy mi történik a magyar föld itthon rekedő terményeivel — azt kérdezzük magunkban: vajjon mindazért, ami most történik, s aminek a súlya van olyan, mint a háborús felelősségnek a terhe, — ki vállalja majd a felelősséget és milyen jóvátételt kell neki érte az ember, a történelem és Isten ítélőszéke előtt fizetnie?!

Tormay Cecile.

JÖJJ HAJNAL.

Elég volt már az éjszakából,
 Elég volt már a rút sötét.
 Jöjj fény s az éjnek köntösét
 Tépd szét. Legyen ronggyá a fátyol.

Jöjj hajnal, füttyös, víg szelekkel,
 Szítálj a füre harmatot,
 Oly szép, ha rajta gyöngy ragyog.
 Jöjj illatos, korálszín reggel.

Csóváld meg a délceg nagy fákat,
 A rózsza szirmát tárjad, tárjad,
 Pipáljanak a vén hegyek.

Annyin sirtak az éjszakában.
 Jöjj friss hajnal, csókold le lágyan,
 Az arcokról a könnyeket.

Ölbey Irén.

A SZAJNA PARTJÁN.

A Szajna partján gyönyörű az este,
 Itt szebben ragyognak a csillagok,
 Itt több a fény, a dal, a szerelem...
 A Szajna partján — hazagondolok.

A Tisza partján — mégis szebb az este,
 Ott ugyan búsabbak a csillagok,
 De ott a föld maga is ragyogó...
 A Szajna partján — hazagondolok.

A legszebb mégis kertünkben az este,
 Két szép szemed ottan ha rámragyog,
 Úgy érzem, a menny borul reám...
 A Szajna partján — Reád gondolok.

Páris.

Vorák József.

JULI PESTI KISASSZONYSÁGA.

Nagy öröm köszöntött be Balog Istvánékhöz a kalocsai földművessoron. Levél jött Julitól, a kis család legnagyobb és legszebb leányától, hogyha Isten is úgy akarja, hazaérkezik jövő vasárnapra.

Most már bizony másfél éve, hogy Juli Pestre ment szolgálni, egy kalocsai úriasszony pesti rokonához, s ez idő alatt bizony csak levélelileg köszönhette családját. Pedig Kalocsától Budapest nincs messze, mégis nagy távolság az, ha minden garassal, még az úti költséggel is takarékoskodni kell. Majd csak hazajön egyszer a Juli, addig pedig meglátogatják őt azok a rokonok, ismerősök, akik valamilyen ügyes-bajos dolgukban Pestre utaznak. Kellett is Julinak legalább eleinte egy kis hazai hang, ismerős arc, hiszen olyan új és idegen világ volt az, ami Pesten az alig 18 éves leány

elé tárult. Juli azonban nyílteszű, élénkkedvű leány volt mindig, a munka is égett a keze alatt, így hát hamar beletanult a nagyvárosi állapotokba. Legalább is látszatra, mert különösen eleinte majd megszakadt a szíve, ha este a negyedik emeleti vaskorlátról kihajolt s hiába kereste a rezgő esti csillagokhoz szép tavasz idején a „Vajas” mélabúsan hangversenyző békáit, vízszagú szellőit. Ehelyett ki kellett rakni a szemetesládát a konyhaajtó elé, s esti terefere nélkül, szürke négy fal közé nyugalomra térni. Asszonykép nehezen tűri a „szomszédolás” nélküli állapotot, s bizony Julcsa is csak megbarátkozott a többi házbeli leánnyal. Volt ezek közt pesti, de legtöbb vidéki leány volt, mint ő, de olyan újonnan érkezett, mint Juli, nem volt már közöttük. Meg is mosolyogták a vidékiességét. Hogyisne! Ők már régen rövid haját viseltek, városi ruhát, műselyemharisnyát, és csak a IV. emelet 4-ben szolgáló kis bármész solymári sváb leánynak, Fáninak kékellett néha még a lábán egy búzakékk vastag harisnya. Mintha egy pillanatra bűnbánóan gondolt volna az elhagyott solymári mezők búzavirágjára!...

Juli eleinte fel sem vette ezt a lenézést. Büszkén illegette magát vasárnap délutánokon szép hazai ruhájában. Hófehér keményített rokolyáját habosfehér, szalaggal befűzött kötő borította, nyakán több sor színes gyöngy ragyogott, hajában pedig színes szalagokat röptetett a szél. Büszke volt magára, mert tudta, hogy csak kalocsai magyar leány hord ilyen ruhát, s csak egy kalocsai magyar

leány tudja olyan szépen, gyengéd fejbólintással, ütemkiveréssel elénekelni azt a kalocsai nótát, hogy:

*Kimosom a keszkenőmet tiszta fehérre,
Nem is adom akármilyen legény kezébe.
Annak adom, kit igazán szeretek,
Akivel az oltár elé mehetek!*

Mi türés, tagadás, ezt a helyes strófát nem egészen érdektelenül énekelte Juli. Vasárnap esténként a Földműveskörben Kis Ferivel szokta ő ezt énekelgetni. Jóképű legény is az a Feri, rózsákkal átszőtt fekete kalocsai mellényben, mint a kalocsai legények általában. Feri azért a többieknél is szebb, legalább is a Juli úgy látja.

Falun.

Szóval nagyra volt Juli az ő „kalocsaiságával“, a pesti házbeli leányok azonban addig mesterkedtek, csúfolták a „falusiasságát“, míg bizony szolgálata utolsó hónapjaiban levetette szép kalocsai ünneplőjét, amiben olyan volt, mint a fehér páva. Bezzeg szürke madár lett most már belőle vasárnaponként a Városligetben! Most már olyan lett, mint a többi „felemás“ pesti leány, pedig a szépséghez a ritkaság is szükséges. Zsíros, levágott szőghaja éppúgy lógott púderezett arcába, mint a többi pesti leánynak, erős falusi természeté, amit mezei munkára formált a jó Isten, de ügyetlenül feszült az a városi szűk szoknya. Bizony nem maradt semmi, amit érdemes lett volna rajta megnézni, ha csak nem a szép, őszinte alföldi szeme, amit nem lehetett elmórikálni, mert Uram Isten, még a száját is berúzsozta szegény. Mondhatom, ki is ment a formájából!

Othton szívszakadva, kíváncsian várták hát a Julit. Még Kis

Ferinek is sürgős dolga akadt a Juliék háza előtt. Vajjon hogy néz ki a Juli? Megnőtt, megszépült, — vajjon igazán városi ruhában jár-e már? Csak lesz szeme a régi ruhájában hazajönni! Mert nem olyan könnyű dolog az, mit vesz fel az ember magára! Az ember a ruhával sokszor az életmódját is megváltoztatja. Mert nem igen lehet például szűk szoknyában a mezőn kapáláskor, kéveszedéskor, meg más munkában hajladozni. Nem ok nélkül van az, hogy a földművesek asszonyai az egész világon ráncos, bő ruhát hordanak. A szükség hajtotta őket erre a viseletre, az pedig csak emeli a szépséget, ha a ruha szövétjét — ki milyen vidékről való — olyan lélekkel, ízléssel feldíszíti, kihímezi, — erről azt is meg lehet ismerni, magyar-e valaki, és ha magyar, szép hazánk melyik vidékéről való?!

Juli persze ilyenekkel nem törődött. Ahogy megérkezett az állomásra, roppant feszített pesti előkelőségében, kalaposságában, ami még a rövid hajját sem takarta el. De még nagyobb volt a kellemetlen meglepetés, amikor otthon sem akart a régi ruháiba bújni. Így a mezőn nem igen dolgozhatott, odahaza is csak kedvetlenül s szólanul folytatta a napi munkát, mindig a pesti „kisasszonysága“ járt az eszében. A legszomorúbb az volt, hogy Kis Feri is lassankint elmaradozott tőle, s a nevető, vigkedvű lányokhoz pártolt. De hogy is ne pártolt volna el a Julitól! Hiszen annyira látszott rajta, hogy Pesten jár az esze.

Bizony elszomorodott így a Juli élete. Egyszer csak édesanyja nagy betegségbe esett, s mivel a kapálás nem várhat, a baromfiakat is csak etetni kell, így hát bizony Julinak kellett a dolog végét megfogni. Bizony csak bebújt a régi bő ruháiba! Haját is növeszteni kezdte, nem igen volt ideje levágtatni, úgy nézett ki most már, mint a régi Juli! Egyszer éppen a mezőn járt; apjának vitte ki az enni-valót, mikor messziről Kis Ferit látta a gyalogúton közeledni. Elvörösödött a Juli, mert hiszen mezítláb volt és piros babos kendőjét összebb húzta piruló orcáján. Azt hitte szegény, hogy most már csak városi ruhában hódíthat s a Feri elhidegülését is csak a kacér Rozi mesterkedéseinek tudta be.

— 'csés jónapot adjon az Isten, Juli! Hová mész ilyen nyáriasan?

— Ugyan ne tréfálkozzék velem, azért, hogy olyan parasztosan nézek ki! — rebegte Juli.

— Dejszen az ilyet szereti a magamformájú legény, nem a pesti kisasszonyt, te Juli! — hangzott a legény őszinte válasza és azzal otthagya a zavart, pirosképű leányt az úton...

Gondolkozott is a Juli egész nap, meg azontúl is azon, amit Feri mondott. Mert mégis csak szebb ez a Feri, meg nekivalóbb, mint az a pesti gavallér, aki sokszor kinevette falusiasságáért, pedig még egy kaszát sem tudna rendesen megfogni, olyan gyenge legény. Meg aztán, ő mégis csak mindig Ferit szerette...

Így történt, hogy vasárnap már egy piruló, fehér ruhás, szalagos kötényű „kalocsai“ leány járta vígan a csárdást egy meglepett és boldog legénnyel az elképedt vetélytársnő, a Rozi szeme láttára.

Pataky Mária.

AZ INYENC.

Börsök Kálmán minden kövérsége ellenére is igen mozgékony ember volt. Keze, lába, nyelve egyaránt fűrgen mozgott és mozdulataiban, beszédmodorában, cselekedeteiben mindig az a törekvés nyilvánult meg, hogy ember-társainak valami udvariasságot mondhasson, vagy valami kedvükre valót tehesen. Kitűnő tulajdonságainál fogva temérdek ismerőse, barátja volt és akárhol került is szóba a neve, mindenütt a legjobb véleménnyel voltak róla.

Roppantul szeretett jól étkezni és ezért egy híres vendéglős leányát vette feleségül. Híres is volt a konyhája és minden vidéken voltak jó emberei, akik a legszebb szárnyasokat, a legjobb vadat, a legfrissebb tojásokat, nagyszerűen hízlalt pulárdokat, pulykákat, halakat, rákokat szállították neki. No, és a pincéje! Aki a borait végigkóstolta, hitet tett arról, hogy különb borszakértő talán a világon sincs.

A hivatalában egész kis irodát volt kénytelen berendezni, hogy barátainak, ismerőseinek megrendeléseit előjegyezhesse. Az egyiknek friss pisztráng kellett, a másik valami torta receptje iránt érdeklődött, a harmadiknak jó borra lett volna szüksége és mindennap akadt néhány ember, aki efféle kérelemmel fordult hozzá. Ha valami ritkaságra akadt, sietve újságolta el barátainak. És szorgalmasan járt el mindenhova, ahol jól lehetett étkezni, de maga is sokszor csapott nagy vendégségeket.

Vikus néni volt az egyetlen, nemcsak a városban, hanem messze környéken is, aki Börsök Kálmánnak méltó párja volt. Mert ha Börsök inyenc és falánk volt, úgy Vikus néni meg mester volt az ételek elkészítésében. Börsök felesége e tekintetben még nyomába se jöhetett a jó Vikus néninek s ezért sokszor óraszámra álldogált a Vikus néni konyháján, hogy egy-egy rejtett fogást, ösöktől örökölt csodás titkot ellessen és ezzel aztán az urát meglepje.

Mert Börsök igazi inyenc volt, a legrejtettebb ízeket is megérezte s a túróscusuzát éppúgy megbecsülte, mint a vajbasült pisztrángot, a jó birkapörköltet s a tarhonyás krumplit éppúgy szerette, mint a francia konyha sok ravaszással készített mártásait.

A városban mindenki ösmerte Börsök Kálmánt és ő is ösmert mindenkit. Magas, mozgékony alakját minden délben ott lehetett látni a korzón, a platánok sorai alatt, amint a tanácsbeli urakkal sétált és ismerőst köszöntve, széttárta karjait:

— Ó, kedves, aranyos barátom! Micsoda po-ompás színben vagy!... Szervusz, kedves pajtás! Nahát igazán ragyogó egészségnek örvendesz... Örülök, hogy láthatlak!

Meg nem állítható, ékes szóáradat ömlött belőle s ennek minden jelzője, mint valami inycsiklandó, kellemes falat, zamatos volt a nyájasságtól. Úgy tetszett, mintha minden szótágot, mielőtt ki- mondta volna, előbb megforgatott volna a nyelvével, hogy még egy pillanatig élvezhesse az ízét; a szája öblösre nyílt, a tokája le- csúszott a gallérjára, a két orcája és a szeme nedves volt a jóléttől és a jószívüségétől, amellyel egész lényé át volt itatva. Ahogyan az emberek megállította az utcán, ahogyan rájuk köszöntött, vagy amint beléjük karolt s a vállukra hajolt beszéd közben, — ezek a mozdulatok mind a földi élet paradicsomában járó emberre vallot- tak. Mert minden szava egy-egy ragyogó emlék, vagy ígéret volt. Ha így látta őt valaki, bizonyosra vehette, hogy vagy egy olyan nagyszerű ételről beszél, amelyet már megevett, vagy egy olyanról, amelyet ezután fog elkölteni.

— Ááá! Micsoda po-ompás vacsorát ettünk tegnap, öregem, — mondta ilyenkor, vagy pedig:

— Gyere el hozzánk, kedves barátom, micsoda ragyogó, po-om- pás kis ebédet fogunk enni! Egy gyönyörű-ű fácánt kaptam, fácánt, barátom! Porhanyós, omlós lesz a mellehúsa... És túrósbéles is lesz! Hiszen tudod, olyat az egész országban csak az én feleségem tud csinálni!... Aztán van egy fűnöm rizlingem, hároméves! Olyan zamata van...! És egy kis karlócai úrmös is akad, igazi karlócai ám, nem cukrozott! Po-ompás kis ebéd lesz...

Az ujjai valami ellenállhatatlan gráciával fonódtak össze beszéd közben, az ajka összecsucsorodott, amikor valaminek a finomságát jelezte, nyelvével halkan csettintett, gömbölyű pocakján meg derű- sen himbálózott az óralánc, mintha roppantul helyeselné az étlapot és hívogatón mondaná: gyere el, mert csakugyan po-ompás lesz ez a kis ebéd! Széleskarimájú kalapja s az alóla kikandikáló legényes fűrtök, a ráncok a nevető szeme szögletében, a pocakján felfelé törekvő színes mellény, valamint a ráncokba tűrődő hosszú nadrág, amelyet a cipósarokba erősített vaksarkantyú védett a kopástól, mind olyan vidáman, nyájasan néztek az emberekre, mintha ők is azt akarták volna mindenki szemébe kiáltani: csakugyan po-ompás!

Az otthonát is úgy rendezte be, hogy minden arra vallott: itt csak olyan ember lakhatik, aki az ínyével élvezzi az egész világot. A falakról inycsiklandó csendéletek lógtak. Húsos, nagyollójú rákok, halak, ragyogó gyümölcsök, amelyek még az étvágytalan emberben is ingert keltek. Az egyik sarokban vadászkép függött, amely elejtett vadkant ábrázolt. A mosolygó almák, kövér szőlők, viaszfényű körték, leveses dinnyeszeletek után a fenyőmadarak egész fűrtje következett, majd pedig — meglepetésként — Napo- leon ismert arcképe, amelyről a királyi jólétet, bőséget sugárzó alak szinte kihívóan világított fehér mellénytakarójában.

Minden tárgy, minden bútordarab az étkezés gyönyöreit szol- gálta, minden arról beszélt. Az óriási asztal, a kényelmes székekkel,

a kis kávázóasztalkák öblös fotelljeikkel, az ódon tálaló a drága, régi porcellánokkal, amelyek közt Alt-Wien, Meissen, Sèvres, Kopenhága és Holics termékei egyaránt képviselve voltak s amelyek mind valami különösen kedves emlékü nagy lakodalom, keresztelő, tor, vagy névnap emlékei voltak és azt a hitet keltették a látogatóban, hogy az étkezés ebben a házban már nem is valamely természetes létezésfolyamata, hanem valami ősi, vallásos szekta szent ceremóniája. Erre vallott a sarokban elhelyezett oltárszerű építmény is, amelyen a világ minden részéből való likőrök sorakoztak fel, továbbá egy szép, biedermeiervonalú vitrin, amely ritka üvegekelyheket rejtgetett. A színes és díszített poharaknak, cseh kristályserlegeknek minden fajtája itt tündöklött. Magyar korsók, kulacsok, metszett, talpas poharak, régi tányérok állottak itt és az étel, ital nagy jelentőségét hirdették.

Igy aztán az egész ebédlő a maga nagy méreteivel valami mohó torkosságra ingerelte a vendégeket és Börcsök Kálmán, fejedelmi derű az arcán, úgy trónolt közöttük, mint a földi jólét legfőbb papja.

Inyencségét csupán nyájassága múlta fölül s amikor Börcsök a Vikus néni vendége volt, mindig tudott olyan bókokat mondani, amelyektől a kedves öregasszony gyönyörűségében és büszkeségében a homlokáig pirult. És mindig hozott magával egy-két apró „meglepetést”, amiknek láttán a jó Vikus néni csigásra bodorított ősz fürtei is megremegtek a belső örömtől.

Ezek a vacsorák mindenkor végtelenül kedélyesek voltak és rendszeren hajnalig tartottak. Vikus néni ugyancsak kitett magáért minden alkalommal s hogy örömet okozzon kedves vendégeinek, ő is tartogatott számukra kedves meglepetéseket. A süteményei, keresztet izléssel készült nyaláncsággai voltak ezek a meglepetések és csakugyan a legnagyobb elismerést vívták ki neki.

Egy forró nyáresti vacsorán is efféle meglepetést tartogatott vendégei számára, de ugyanakkor Börcsök Kálmán esete még jobban meglepte az egész vendégkoszorút.

Éjfél felé járt már az idő és megszámlálhatatlan fogások után még csak a túrósceszánál tartottak. Börcsök éppen negyedszer kért a zsírban és tejfölben fuldokló, töpörtyűs csuszából egy tányérvnyi kis „kóstolót”, amikor megnyílt az ajtó s a cukrász meg a szakácsné, Vikus néni felügyelete alatt, hatalmas tálcán egy csodálatos, cukorból készült bőségszarut hoztak be, amelynek bő száját, valamint a tálcá alját fagyaltból készült gyümölcsök töltötték meg. Valóságos műremek volt.

Börcsöknek egyszerre elállott a lélekzete. Csodálkozó moraj, hangos dicsérőszók szakadtak ki a vendégekből. Az asszonyok föl ugráltak, hogy közelebről is megszemléljék a műremeket. Ömlédező zsinatolás támadt. Börcsök föl akarta köszönteni a drága Vikus nénit, de előbb sietve gyűrte le a túrósceszusa végső maradványait, aztán a pohara után nyúlt, leírhatatlan bájos mosollyal Vikus néni felé biccentett, egy kis csendet kért s máris egy ékes és gazdag zamatú felköszöntő első szavait forgatta meg a nyelvén.

Ebben a pillanatban azonban olyasmi történt, amire senki se

volt elkészülve. Börcsök kiejtette a telt poharat a kezéből, vissza hanyatlott a székre, arca elkékült és szájából, a várt felköszöntő helyett, csupán bugyborékoló szavak törtek elő.

Mindenki köréje sereglett. Rémuült hangok tornyosultak egymásra. Valaki vízet loccsantott Börcsök arcába, mások a gallérját gombolták ki és végigfektették nehéz testét a földön.

Az asszonyok összevissza kiabáltak és roppant zavart csináltak. Vikus néni kétségbeesetten állott a műremek mellett, amely a hőségben lassan olvadozni kezdett.

— Istenkém, Istenkém! — motyogta egyre. — Még meg se köszönlhetja, szegény...

A felesége orvosért kiáltozott, mások sósborszeszt, ammóniakot emlegettek.

— Csak ájulás... Nem fog sokáig tartani, — mondta valaki jólelkűen.

Végre is a férfiak a szomszéd szobába vitték a szerencsétlen Börcsöket és a pamlagra fektették. Aztán megérkezett az orvos is, Vikus néni háziorvosa, a közelből. Fojtott csend támadt, az asszonyok a kezüket tördelték.

De az orvos, mindenki nagy csodálkozására, igen röviden végzett a már elparentált Börcsökkel és egyszerűen így szólt:

— Szegény Kálmán barátunk megint agyonette magát... Nem lesz semmi baja se. Hagyják nyugodtan, csak a szívére tegyenek hideg borogatást.

És eltávozott.

Am a megzavart társaság csak igen lassan tudott ismét megnyugodni. Egyre a szegény Kálmán esetét tárgyalták s a felesége sajnálkozott rajta a legjobban.

— Ó, a szegénykém — mondta, — már nem bírja úgy, mint régen! Hiszen még csak negyedszer vett a túrósceszuszából, pedig megfogadta, hogy hatszor vesz belőle... Más legény volt, szegénykém, még tavaly is...

De lassankint mégis csak felélénkültek. És éjfél elmultával neki láttak a bőségszarunak is. Jókedvük egyre emelkedőben volt és mindjobban megfeszültek Börcsök körül, abban a tudatban, hogy úgy sincs életveszélyes baja, s mihelyt magához tér, majd csak életjelt ad magáról.

Mekkora volt azonban meglepetésük, amikor úgy két óra tájt egyszerre csak kinyílt az ajtó és a holtbeteg Börcsök frissen és jókedvűen lépett be rajta.

Megszokott nyájasságával fordult Vikus nénihez:

— Bocssáson meg, drága, jó Vikus néni, hogy ilyen kellemetlenséget és zavart okoztam, de ma határozottan rossz napom volt... Ellenben ehhez a műremekhez, amit fölülmúlhatatlan művészetével készített a számunkra, szívből gratulálok... És még egyet, Vikus néni: engedje meg kijelentésem, hogy a túrósceszusája felejthetetlen volt! Isteni!... Nem tett félre egy kevéskét még a részemre?

Majthényi György.

A MAGYAR NŐK A TUDOMÁNYBAN.

Júliusi számunkban — a fenti cím alatt — egy tudományos pályán működő asszonytestvérünk, dr. Kün Agota tollából jelent meg érdekes cikk, amely az arra hivatott nők tudományos kiképzésének jogosultsága mellett sorakoztat fel okos, mindenki által elfogadható érveket.

Hogy a kiváló nők mennyire megállják helyüket a férfipályákon, azt a gyakorlati élet már bebizonyította, vagyis bebizonyították a kiváló nők a gyakorlati életben. Azt hisszük, érdekli „A Magyar Asszony” olvasótáborát, ha mi a gyakorlati életből vett bizonyítékokat felsorakoztatjuk és bemutatjuk hivatásukban azokat a kiváló nőket, akik nagy tudásukkal, törekvő munkájukkal nemesak betöltötték hivatásukat, de a kiválók közül is kitűnve, büszkeségei lettek a magyar asszonytársadalomnak.

Cerna 18

Akikről elsősorban szólunk, úttörők voltak a szó igaz értelmében. Nehéz volt az úttörés? Érdemes volt? Szép volt? Feleljenek ők maguk.

DR. HOFFMANN EDITH

múzeumi igazgató-őr, a grafikai osztály vezetője,
a VI. fizetési osztályban.

A Szépművészeti Múzeum hatalmas épületében van a hivatala. Sokat hallottam nagykézszerű munkássága felől s amíg nem ismertem, egy közhítnben élő „tudósno”-típust is elképzelhettem volna a bájos, szőke, vidámkacagású „igazgató-őr” helyett, aki tíz év óta vezetj az osztályát, amely munka oly boldoggá teszi, hogy alig veszi észre a tűnő éveket.

Mondom: Meg kellene mutatni a kételkedőknek az ő beteljesedett szép életét, akik úgy vélik, hogy a komoly, tudományos munkával való foglalkozás elsávanvílja a nők kedélyét...

Ő mondja: Miért savanyodtam volna el? Hiszen minden vágyam teljesülését kaptam meg az állással, életem célját értem el s oly boldog voltam, mikor ide jöhettem dolgozni, azt hittem tündérországba jutottam: hogy az egész csak álom...

En: Akkor bizonyára nem volt oly egyszerű a dolog? Küzdelmes volt az út? Sok akadályt kellett legyőznie?

Ő: Küzdelem? Akadály? — Elgondolkozik. Nehéz erre felelni.

En: Miért? Hiszen elmúlt. S ez az érdekes. Mi vitte erre a pályára, az egyetemre? Hogy volt az egész, évekkel ezelőtt, midőn oly éles különbséget tettek a férfi és női foglalkozások között?

Ő: Jó. Hát nézzük csak. Az egyetemre a diplomaszerezés vágya vitt, a kenyérkereső pálya, de az érdeklődésem már gimnazista koromban a művészettörténet felé fordult. A nővérem, aki egyetemre járt, könyveket hozott nekem s én mohó érdeklődéssel vetettem magam erre a témakörre. Két évig tanári vizsgára is készültem, de az alapvizsga után elhagytam a többi s csak művészettörténettel foglalkoztam.

Mikor a doktorátust letette — mondja tovább, most már egymásután idézve a célhoz vezető út emlékeit, — még nem volt kinevezett nő a múzeumoknál. A Szépművészeti Múzeumból azt a hírt kapta, hogy nem akarják a nivót leszállítani azzal, hogy nőt vesznek fel. Ezután természetesen, meg se próbálkozott.

A Nemzeti Múzeumban sem járt több eredménnyel a próbálkozás. Szalay igazgató sem nevezi ki soha, de ha akar, „szórakozzon” a Néprajzi Múzeumban. Beállott. Szórakozott. Egy évig teljesen ingyen, ami abban az időben speciális jelenség volt. Egy év múlva a nővérét átvitték a Nemzeti Múzeumba, de ő ottmaradt, a Bartók, Kodály népdal-lemezekkel, amik nagyon kedvesek, értékesek voltak, de az ő érdeklődése szerelmes rajongással szállott a Szépművészeti Múzeum felé. Be is járogatott oda könyvekért; irt egy tanulmányt is Ferenczy művészetéről, amely nagy fel-tűnést keltett.

Végre úgy látszott, bekerülhet a Nemzeti Múzeum régiségtárába, Hampel József igazgató mellé. Itt meg rangsori kérdésen semmisült meg a terv. Már-már azt hitte, sohasem ér célhoz, nem jut előbbre. A legnagyobb letörés pillanatában szegődött melléje a jó szerencse, a siker, vagy talán eljött az a pillanat, amikor az igazi tehetség és kitartó, hittel teli törekvés rátalált a maga útjára. Meller Simon felszólította, nem volna-e kedve a Szépművészeti Múzeumban dolgozni? Mintha a mennyországba kerültem volna, — mondja most is csillogó szemekkel, — kimondhatatlanul boldog voltam. Elsőrendű szakember volt, mellette élvezet volt dolgozni. Petrovics Elek főigazgató is kiváló, nagyszerű szakember, semmi okom a legcsekélyebb elégedetlenségre, örömmel, boldogan dolgozom.

*Egy kép a Szépművészeti Múzeumból.
A lőcsei fehér asszony.*

Munkái: A rajzgyűjtemény feldolgozása. Az osztályban körülbelül 10.000 rajz van, mely egyenletesen oszlik meg magyar és régi külföldi rajzok között. *A régiek közül sok helytelen néven szerepelt eddig, sok a megfelelő művész munkájaként volt ismeretes, de nem tudták, mely művészhez készült. A kész festmények, szobrok, metszetek felkutatása által sikerült a rajzok nagy részét az igazi művészeknek visszaadni, illetve oevrejükbe behelyezni, amiáltal a név, a mű és legtöbbször az évszám is pontosan meg lett állapítva. Ezirányú kutatásait az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum Évkönyveinek utolsó három kötetében tette közzé (1927—29—31). Az első ily természetű tanulmányát az Akadémia a Weltsch-díjjal tüntette ki. Reméli, hogy néhány év alatt az egész anyag feldolgozásával készen lesz és hozzáfoghat az európai színvonalon álló tudományos katalógus megszerkesztéséhez, mely az anyagnak valamennyi darabjára nézve tisztazza a felmerülő összes tudományos kérdéseket (szerző, kor, iskola, irodalom).*

Félévenként kiállítást rendez dr. Hoffmann Edith a grafikai osztály anyagából. A rendszeresített kiállítások vannak hivatva, hogy a közönséggel szemben, a nevelés feladatának is eleget tegyenek. Mert bármilyen gazdag is egy elsőrangú képtárgygyűjtemény, amilyenek a Szépművészeti Múzeumé is tekinthető, művészi irányok, vagy nagy művészegyéniségek megismertetésére természetesen hasonlíthatatlanul kisebb anyagval rendelkezik, mint a több mint 100.000 metszetből és körülbelül 10.000 rajzból álló grafikai gyűjtemény, mely a szép nagy szoboranyagban egyáltalán nem képviselt művészek százaira is kiterjed. A kiállítások a rajz és művészi sokszorosítás (fametszet, rézmetszet, rézkarc, könyvomat stb.) technikai eljárásának bemutatását is szolgálják. A kiállításokhoz készült katalógusok, amióta Hoffmann Edith szerkeszti őket, nemcsak vezető lajstromok, hanem a kiállított anyagban való tárgyi és tudományos eligazodást is lehetővé teszik. Az érdeklődő közönségre nagy nevelő hatással vannak.

Dr. Hoffmann Edithnek irodalmi munkássága is javarészből a grafikai művészet körébe vág. Ilyen irányú dolgozatai 1914 óta jelennek meg különféle hazai és külföldi folyóiratokban. (Magyar Művészet, Magyar Könyvszemle, Műgyűjtő, Grafische Künste, La Bibliofilio, Belvedere stb.)

A rajzmeghatározásokon kívül másik nagy kutató területe a középkori kéziratok festett díszjele, a miniatúrák. Ezirányú vizsgálatairól számos kisebb cikket és két könyvet írt. Az egyik „A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának illuminált kéziratai” címen jelent meg 1925-ben. Ebben művészi iskolák szerint csoportosította az anyagot; alkalma nyílt arra, hogy a magyar kódexek tárgyalásának kapcsán az európai könyvtárakban szétzört, egyéb magyarországi festett kéziratok bevonásával a magyar miniatürfestés történetét megírja.

Másik könyvét „Régi magyar bibliofilek” címen a „Bibliofil Társaság” adta ki. Ebben 35 középkori magyar magánkönyvtárát sikerült a lelkes kutatónak összeállítani, amelyekben szépen díszített könyvek voltak. Ez a szám fényesen jellemzi a középkori magyar kultúra színvonalát.

A kéziratanyag jelentékeny része olyan darabokból áll, melyeket eddig nem ismertek fel magyar tulajdonnak, vagy jelentőségükhöz képest nem méltányolták őket eléggé. Ilyen például Nagy Lajos király *Aristoteles-kézirata* az oxfordi könyvtárban, melyről senki sem tudta, hogy ugyanaz a művész festette, aki a „Bécsi Képes Krónikát”. S ezzel bebizonyosodott, hogy a reánkérve mindenképp fontos Bécsi Képes Krónika, ez a sokat vitatott kézirat is Magyarországon készült.

Különösen sokat foglalkozott a Corvinával és Mátyás király híres budai könyvtárával. A róla szóló tanulmánya a *Fraknoi* által szerkesztett „Bibliotheca Corvina” című kiadványban jelent meg, magyar és olasz nyelven (1927). E tanulmány jelentős eredménye volt egy új Corvin-könyv fellelése, a Párizsban lévő ötkötetes *Aristoteles őnyomtatvány kézzel festett példányáé*, mely azért nagyon fontos, mert az *egyetlen művészi módon kifestett nyomtatvány Mátyás király könyvtárából* (a többi kézirat). Azonkívül azért is, mert Mátyás király budai könyvfestő műhelyében festették.

A budai műhely működésének megállapítása volt a tudós kutató legfőbb célja. Számátalan bizonyítékot sikerült hoznia a műhely létesítésére, amelyre nézve eddig csak hipotézisekkel dolgoztak. Néhány *feltételezett darab mellé jóval több biztosat tudott állítani* és kisebb és nagyobb művészegyeniségek munkásságát körvonalazni.

Első önálló könyve *Barabás Miklósról* szól. Ebben kevésbé biográfikus, mint inkább kultúrhistoriái és kritikai szempontból tárgyalta *Barabás Miklós* művészetét, először jelölve ki helyét a XIX. századi magyar festészetben belül.

Újabbán a középkori magyar festészetrel kezdett foglalkozni, a felső magyarországi és erdélyi szárnyas oltárokkal. Mint mondja, kutatásaiban egyelőre arra a legfőbb elemi kérdésre helyezi a súlyt, hogy kompozícióikban mennyi az eredetiség és mennyi a német művészetből való kölcsönhatás. A külföldi hatások és átvételek kérdésében segítségére volt és meglepően sok eredményhez vezetett múzeumi munkája révén szerzett speciális jártassága a XV. és XVI. századbeli metszetek és rajzok ismeretébe.

Íme ezekben adjuk egy mai „tudós nő” arcképét és munkásságának rövid összefoglalását. De akik olvassuk e sorokat, valamennyien tudjuk, mennyi tanulás, munka, talán önmegtagadás és fanatikus szeretet kellett ennek a nagyszerű eredménynek eléréséhez, még a dr. *Hoffmann Edith* kiváló tehetsége mellett is.

Jövő számunkban dr. *Ritoók Emmát*, a Fővárosi Könyvtár főkönyvtárosát, a jeles szak- és szépírókat mutatjuk be „*A Magyar Asszony*” olvasóinak.

Amon Vilmosné.

A ZSEBKENDŐ TÖRTÉNETÉHEZ.

Mindenről, ami alá van vetve a divat szeszélyének, elképzelhetjük, hogy valamikor nem volt és azt is, hogy megint el fog tűnni. El is felelhetjük, míg egy véletlen vagy egy szeszély újra életre nem kelti. Hogy azonban valamikor nem volt zsebkendő vagy egyszer nem lesz, nekünk már elképzelhetetlen. És mégis a zsebkendő abban a formában, amelyben mi azt ma ismerjük, még elég fiatal.

Az első zsebkendő az elegáns világ szolgálatában a „fazzolettó“ volt, amely Velencéből került Franciaországba II. Henrik udvarához. Itt nem sokára a jó tónushoz tartozott, hogy ilyen seiyemből készült aranyhímzésű portékát tartson mindenki a kezében, mert a kézi tarsolyokat ezidőtájt még semmiféle formában nem ismerték. A hölgyek csak néha helyezték el a zsebkendőket a nagy pénztárcába, amelyek gyakran kesztyűik megőrzésére is szolgáltak. Britanniai Anna VIII. Henrikkel történt egybekelése alkalmával négy tucat zsebkendőt kapott. Ezt a fényűzést, amely igen sokba került, csakis az udvari társaság és a nemesség tagjai engedhették meg maguknak, mert minden egyes kendőből műreemetek készítettek, amelyekhez a legdrágább selymet és hímzést használták. Ezek a kendőcskék inkább fényűzési, mint használati cikkek voltak és mindenki rangjának látható jeleként fitogtatta. Ezért IV. Henrik francia király is nagy súlyt helyezett arra, hogy hitvese, az okos, szép Margit királyné (akinek az idősebb Dumas egyik legszebb regényében Margot személyében emléket állított), gazdagon el legyen látva zsebkendővel. Egy udvari estélyen Gabrielle d'Estrees olyan kendőcskével jelent meg, amely közel kétezer tallérba került. Henrik király, akinek fontos volt, hogy vajjon vasárnap minden alattvalójának főze tyúk a fazékjában, az udvarnál szolgálatot teljesítő hölgyek toilettkérdéseivel is foglalkozott. Ezt a sokkal későbbi korok királyai persze szintén megtették. Mária Antoinette sürgetésére királyi férje, XVI. Lajos elrendelte, hogy ezentúl valamennyi zsebkendő éppen olyan hosszú legyen, mint széles. Csak ettől az időtől fogva lett általános a négyszögletes alak. Ezen még a nagy francia forradalom sem változtatott, pedig ez az esemény az élet legkisebb jelenségeire is átalakító hatást gyakorolt.

Medici Mária hozta divatba a csipkeszegélyű kendőcskéket. A valódi velencei és génuai munka volt a legkedveltebb. A zsebkendők akkoriban egészen picikék és erősen illatosak voltak. Idővel szerelmi szimbólummá is lettek. Angliában annyira mentek a szimbolizálással, hogy a férfiak az ideáljuktól kapott apróságot a kalapjukon viselték. E zsebkendőcskéknak sarkaiban gombocskák voltak és a legelőkelőbbek kendői aranycsipkével voltak szegélyezve. XIV. Lajos, a „Napkirály“ uralkodása alatt a hölgyek a hajukra erősítették a kendőcskéket. Nem tartott sokáig ez a divat, mert később hollandi vászonból készítették, a nyak körül viselték és a nagy gallérokat, amelyeket a mult század hölgyei kedveltek, tulajdonképpen a nyakbatett zsebkendőkből eredtek.

Hogy a Franciaországban használatos mouchoir szó honnan származik, előlött a tudósok még most is vitatkoznak. Azt állítják, hogy ez a meg-

jelölés a mouches (legyek) szónak köszöni eredetét, mert a legyeket a kendővel hessegették.

A zsebkendő művészies kiállítása 1870-ig maradt divatban a divatot diktáló Franciaországban. Maga a nagy Napoleon sem tartotta méltóságán alulinak, hogy a kézimunka eme apró remekei iránt érdeklődjék, amelyeknek egy-egy példányát hitestársa, Jozefin, mindig a szája előtt tartott. Jozefinnek ugyanis rendkívül csúnya fekete fogai voltak, amelyeket ilyen módon igyekezett leplezni. Ámbár a császárné szokásának okát mindenki jól tudta, az udvarnál mégis elterjedt ennek a taglejtésnek az utánzása, amit azután a művelt társaság tagjai is követtek. Jozehn császárné hímezte kendőjébe legelőször nevének kezdőbetűit, persze koronával a tetejében.

Az empire-korban szinte kötelező volt, hogy a nő zsebkendőt tartson kezében. Hogy ezt mennyire tekintették a műveltség fokmérőjének, az abból

Zsebkendő játék.

is kiténik, hogy Napoleon ellenségei marsalljainak feleségeiről, — hogy műveletlenségüket bizonyítsák — azt állították, hogy nem használnak zsebkendőt. A kendőcskék árai még akkor is túl magasak voltak. Azt beszéltek, hogy madame Walewskának, Napoleon tisztelőjének a zsebkendője, — amelybe könnyeit hullatta, amikor „a kis káplánt” Elba szigetére száműzték — 600 frankba került. A zsebkendő köré sok szerelmi játék és komikum csoportosul. Csak Desdemona zsebkendőjére kell gondolnunk, amely Othello kezében a halált vitte neki. A német tanár zsebkendője, amelynek csücske a császárkabát zsebéből kikandikál, sok évtized alatt számtalanszor jelent meg az élelapok hasábjain. A mai asszony zsebkendőjét mindenütt megtaláljuk: retiküljében, kabátkájában, övében, a kabátujjban. A zsebkendők ma is sokszor lehellétszerűek vagy kedves színfoltok, a ruha díszével harmonizálnak. A kendőcske néha oly éterikussá lesz, hogy szinte attól tartunk, még egy lépéssel tovább és nem marad belőle semmi.

A kis japán nők az ő széles kabátujjukban sok apró, összehajtogatott papírkendőcskét gyúrnak, amiket egyszeri használat után eldobnak. Ez a módszer bizonyos, hogy leginkább megfelel a higiénie követelményeinek, de vajjon a divat meghajolt-e valaha is előtte?

Fligel József.

ILIKÉM ÉS PALIKÁM.

Hogy lehetetlen ma megházasodni? És ha volna, aki megházasodik, nem lehet a leányt férjhezadni? Ugyan kérlek, az csak olyan mondás, ami szinte jeligévé vált, mert így sokkal kényelmesebb. Nem hiszed? Hát van nekem egy kis történetem, ha meghallgatod, te is rájössz, hogy minden lehet, ha igazán akarjuk.

Azt úgyis tudod, hogy ma senkinek sem megy jól és talán azoknak a legrosszabb, akiknek, bármilyen kevés lenne is, nincs meg minden hónapban a fixfizetésük.

Ilyenformán bizony keservesen küszködünk mi is, más is és a szomszéd faluban lakó bérlő is. Az ő leánya Ilike, akiről az én történetem szól. Szép asszonyka és szép leány is volt, de mit ér az ma, ha olyan is a leány, mint a feszlő rózsa, mikor ma senki sem házasodik. Így gondolta ezt az Ilike anyja is, mikor egy nap egy vándorló turista az ő tanyájukra tért be, egy pohár behűtött tejet kért és noha Ilikét meglátni és megszeretni nem éppen egy pillanat műve volt, de Pali, a turista, a nyár folyamán mindig gyakrabban vette útját a bérlők tanyája felé.

Mit szaporítsam a szót? Mielőtt beköszöntött volna a tél, Pali megkapta az állását, polgármesteri titkár lett a szomszéd városkában, havi 150 pengővel. Bizony ez nem sok, sem kimondva, sem megkapva, de Palinak mégis elég volt ahhoz, hogy az Ilike kezét megkérje.

Azt mondod, hogy örülség ilvet tenni? Mert kész nyomorúságba vitte az asszonyt? Várd csak meg, lelkem, a végét. A kérő tehát már meglett volna, ha nem is a legfényesebb párti. De honnan vegyék a staffirungot? Egy szoba bútór legalább is kell, asztalnemű, ágynemű, fehérnemű és edények. Miből, honnan? — gondolta az Ilike anyja. Rövid gondolkodás után kiderült az arca. Valami kikerül a házból és a baromfiipénzből, a többit pedig — szétosztja a rokonság között, amit azok az esküvő előtt át is adtak nászajándékképpen a boldogságtól ragyogó Ilikének.

A regényírók itt pontot szoktak tenni, ahogy mi mondjuk azért, mert ami ezután jön, az már egy csöppet sem regényes, hanem maga az élet.

Itt pedig lelkem, most jön a hihetetlen valóság, ami olyan szép és valószínűtlen, mint valami regény.

Ilike és Pali bevonultak egyszobakonyhás otthonukba és jött két boldog hét, amit a Pali félretett pénzecskéje tett gondtalanná.

— Holnap a hivatalba kell mennem — szólta Pali és az elmúlt, többé vissza nem jöhető szép napokra gondolva simogatta meg a felesége fejét.

— Igen Palikám — sóhajtotta Ilike — holnaptól kezdve jön a komoly élet. Vegyél csak papírt és ceruzát — tette hozzá élénken — majd kiszámítjuk, mire hogy telik a 150 pengőből.

„Most jön a krach“, gondolod te és talán Palinak is ilyesmi fordult meg a fejében, okulva barátai példáján s nehéz szívvel bár, de elővette a papirost és ceruzát.

Ilike szorosan az ura mellé kuporodott és számolni kezdett. A ceruza ide-oda siklott a papiroson, végre megállt. Pali rosszat sejtve, nézte az asszonyka kipirult arcát.

— Megvan! — kiáltotta Ilike diadallal és még marad is 17 pengő rendkívüli kiadásokra. Nézzed csak! Tótné napi egy adagért kettő pengő huszat kér és annyit ad, hogy meg sem bírjuk enni, marad valami vacsora is, pótlással elég lesz. Tehát a koszt 66 pengő, a lakás 40 pengő, a fűtés szénnel és világítás 12 pengő, a tej 6 pengő, a kenyér 6 pengő, egy doboz hercegovina 240 és a papír, összesen 3 pengő, a végösszeg 133 pengő, a megmaradt 17 pengő bőven elég a vacsora pótlására és ebbe még nincsenek beleszámítva az otthonról kikerülő csomagok.

— Hát cseléd és ruha, színház és mozi, — döbönt meg Pali — arra mi marad?

— Semmi — kacagott az asszony — de minek is Palikám? Nekem itt vagy te, neked pedig én. Ha hivatalban vagy, csupa unalomból is ki-takarítom a lakáskánkat. Tótné sem lakik messze, onnan elhozom az ebédet s mire hazajössz, terített asztal s pompás, meleg étel vár. Ruhám meg van elég, egyelőre nem kell erre egyikünknek sem gondolnunk, mire meg szükségem lenne valamire, majd csak lesz valahogy.

Tavalý Paliék a Tátrában nyaraltak. A polgármesteréknek van fent egy kis faházuk berendezve, ott laktak. Javarészt gyalogosan tették meg oda és vissza az útát, mi az két turistának?! És ha jól emlékszem, ők vitték el az első díjat a legszebb virágos ablakkal, amiből kifutotta a nyaralási költség.

Azt mondod, hogy nem lehet ám minden évben díjakat nyerni? De hogy is nem lehet, bizony lehet. Palinak egész szép mellékjövedelme van irodalmi tevékenysége után és úgy hallottam, tegnap érkezett meg az a gyönyörű ebédlőjük, ami egyszersmind nappali is. Az ő verse volt a legötletesebb reklám a bútorgyáros pályadíján, övé lett az ebédlő.

Igazad van, kicsit amerikaiás ízű ez a história, pedig *szórol-szóra így történt és igaz*.

Én pedig, úgyve meggyőztelek, hogy meg lehet házasodni, férjhez is lehet adni a leányt ma is, ha jön egy kérő, havi 150 pengő fizetéssel, némi fantáziával és ha Palinak hívják.

P. Jankó-Brezovay Ilona.

Örömmel adunk helyet ennek a derűs, *igaz történetnek*, amely a sok leverő tapasztalat, elkedvetlenedett életekből úgy mosolyog felénk, mint egy üde, tavaszias virág a pusztai kertben. Sok asszonynak kell ma a leszállított jövedelemhez alkalmazkodni, a lehetetlent is megkísérelni, hogy a háztartás szekere kátyúba ne kerüljön. Sok tapasztalat alakulhatott ki, áldozatos lelkű, házi körben dolgozó asszonyoknál, amíg olyan munkát végeztek, amelyhez egy pénzügyi zseninek a tehetsége, két dolgos kéznek a szorgalma s egy mindennel törődő, soha el nem fáradó, meg nem törő asszonvakarat élő ereje kellett. Közöljék tapasztalataikat kedves, kisjövedelmű asszonytestvérek, hogy osztják be jövedelmüket, miben takarékoskodnak, esetleg milyen mellékjövedelmet szereznek, a nehéz életen hogy könnyítenek? Alnév alatt is lehet beküldeni a válaszokat. A leg sikerültebb választ jutalomba részesít a szerkesztőség.

ALKONYAKKORD.

*Egy arany angyalajk az alkonyat
alélt akkordján arpeggiót akart
ajzani. Amde zengését az éj
orgonapontja bénává tevé.
Mert csak magányos dal az éjszaka
dala s a széles mindenség szava
szunnyadván, álombéklyóban hever.*

Pándy:Hjelt Kálmán.

LEMENT A NAP.

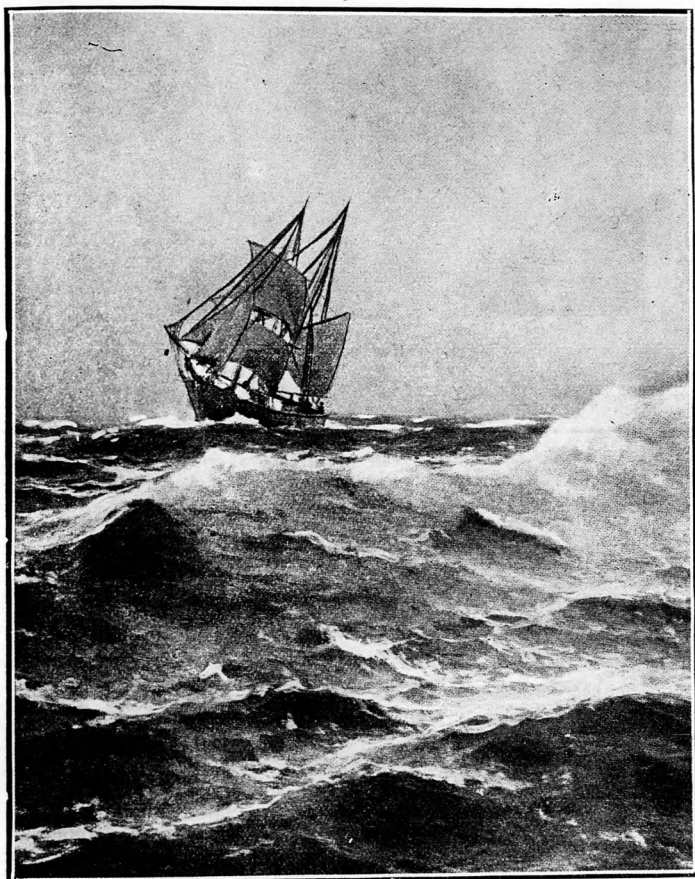
*Halk, halvány-bibor alkonyat
párás fátylával elhaladt
mély völgyekből a hegy felé
s oda felérve meglelé
az elmúlt napok búcsúsugarát.
— Együtt lehulltak örök ürön át.
És felkél az éj sötét serege
befödni mindent. Minden fekete.*

Pándy:Hjelt Kálmán.

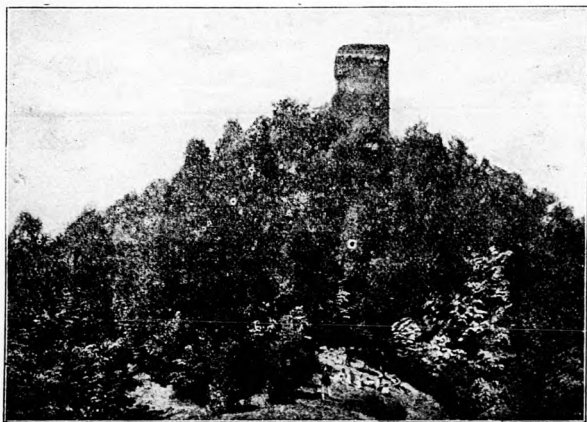
ÁRNYKÉPEK.

*Még gyermek voltam. Sok sötét szobán
keresztül kézen vezetett anyám.
A falra ezüst fényével a hold
különös, furcsa képeket koholt.
Anyám keze az árnyékból kutyát,
fecskrét, farkast, futó nyulat csinált.
De féltem én. Homályos állatok
nyúltak felém s fejetlen fantómok.
Azután sírtam. Ekkor jó anyám
karjára kapott, vigasztalt. Keze
mély-boldog-álommal volt tele.*

Pándy:Hjelt Kálmán.

Dalol a tenger.

Bálványos vár.

E R D É L Y I H Í R E K.

Rovatvezető: **G. M.**

Az erdélyi lapok a megindult vázlasztási küzdelem izgalmas jelenezteivel vannak tele. Megkezdődött a nagy terror a magyarok ellen. Bethlen György elnöknek szuronyt szegtek a csendőrök. Udvahely megyében karhatalom állja el a magyar jelöltek útját. Háromszéken szuronyos csendőrök kerítették be a magyar jelölteket. Sortűz a Kárpátokon túl...

Megdöbentő, visszariasztó képek. Valami tisztább, szebb, emberhez, magyarhoz, fájdalmas sorsunkhoz illőbb képhez forduljunk inkább.

Történt, hogy egy erdélyi magyar tanító szomorú sorsáról, nagy nyomorúságáról jött a hír Pestre. Nemcsak mindennapos szegénységről volt szó. Két nagyobbik leánykája a tanítónőképző utolsó osztályába már nem tudott visszatérni, — mert nem volt rá pénz, sehonnan sem.

S így történt, hogy egy mélyen érző, lelkes ember meghallva az esetet, összegyűjtötte Erdélyből elszakadt, repatriált tanítóársait — és

segítésre szólította őket. S a szegény magyar tanítók letörtek a maguk sovány kenyéréből egy darabot — s elküldték az erdélyi testvér számára.

Érdemes közölni, érdemes elolvasni a hála és köszönet megindító sorait, amikkel az erdélyi tanító felelt a váratlan küldeményre.

— Nagyságos Úram! El sem tudtam képzelni, hogy honnan jön nekem — égi üzenetként eme pénz küldemény; különösen ügyvédi irodai bélyegzővel. Inkább rosszat sejtettem, mint jót. Míg aztán a szelvény tulsó oldala felvilágosított, hogy egy „lélek” küldi jótéteményét. Hogy mekkora örömet okozott és mekkora szükséglet enyhített, azt csak nyomorúságunk feltárássával lehet vázolni. Megpróbálok, nem mintha büntetni akarnám vele Nagyságodat, hanem hadd érezze, hogy — talán jó helyre küldte Isten akaratából adományát.

Őt gyermek. Négy évvel ezelőtt megörlt a sógorom. Három évig az örültek házában. Utolsó ideje nálam. Temetés. Közben két gyer-

mek a középiskolában. Anyósom is, én is tönkrementünk csalatt. A fizetésem nagyobbbrszét természetbeli. El lehet képzelni, mit ér most e fizetés, amelyet 40%-kal csonkítanak meg. Ősszel a harmadik gyermek is gimnáziumba került. Lehetne mondani, hogy aki nem bírja, ne taníttasson. De mit hagyjak gyermekeimre mást, mint jövevelést — és kenyeret. Nagyobbik lányom ötödik éven jár az udvarhelyi tanítónőképzőbe. Benne reménykedünk, hogy kenyere lesz és segíteni fog. De addig! Bankban és magánosoknál kb. 150.000 lei az adósságom. Ezt törlesztieni, — amellet a gyermekekért fizetni! Az itthoni nélkülözéseket ételben, ruhában ... feleségemmel, anyóssommal, két gyermekkel nem írhatom le, mert azt igazán szégyelleném. De — Isten jó! Ő e nagy nyomorúságra nem ok nélkül választott ki. Kis könyvtáram, bibliánk pótolnak mindent, mindent. Nálunk a legkisebb is tudja, hogy Isten azért van, hogy őt szeresse, s neki pedig Ura és Atyja: Isten. Adott Isten hitet mindenik lelkébe. S ez: csodálatos melegség, sokszor hideg szobánkban; világosság: a kevés petróleum mellett; kenyér — leírjam?: — a gyakran kenyértelen asztalon. Még anyagilag is megmutatja sokszor, hogy Ő nem hagy el. Csak próbál, csak szeret.

Most tessék megengedni, hogy a gögösség vétkébe essem: nincs a világnak az a vagyon, amiért el-

cserélném ezt a hitet. Szebb, hatalmasabb dolgot nem tudok elképzelni, mint mikor három felnött és öt gyermek csengő szája, könnyes szeme, imája dicséri Istent minden este. Imé: — *juthat egy pár kesztyű az egyik didergőnek, egy talp egy cipőre.* Imé — *fizethetek valamelyik gyermekért!* Imé — *milyen jó az Úr, hogy kiválaszt embereket magának, akik jót tehetnek, s érezhetik a jótett édes melegségét.* Hogy köszönjem meg? Ó, ha le tudtam volna írni az őt gyermek aznapesti imáját. Aznapestit, mely egyúttal a legkisebbnek és édesanyámnak a nevenapja is volt: *Ágnes.* Az volna a köszönet! De a köszönet felszállt, szépen, ékesen, s gyönyörködik benne az Úr! Az Úr az én Istenem adjon békességes, csendes életet, egészséget, családjában örömet. Ha valaha még alkalma lenne jót tenni tanácsával, ártfoggásával, tegye meg, mert az Úr ügyéért teszi. Végzem a legkisebbik szavával — aki öt éves és csaknem minden éneket tud: — „Isten áldja meg azt a bácsit, aki édesapáméknak oly nagy örömet szerzett az én nevem napján, hogy Ilukáék — (a nagyobb lányok) — visszamehetnek Udvarhelyre.“

A kicsi Ágnesnek — hét magyar leánya zsoldárt vett azóta itt Budapestén — s el is küldte ezzel a dedikációval:

„Az Úr meghallgatta a kicsi Ágnes imáját.“

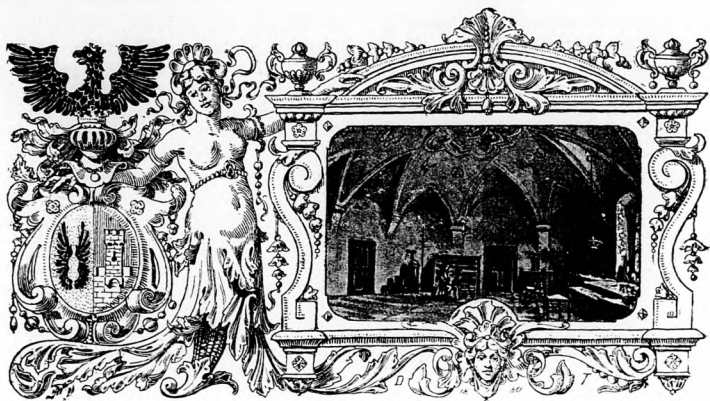
MIÓTA ELMENTÉL.

*Mióta elmentél, üres a ház,
Nótás kis szobánkban bánat tanyáz,
Pók szövő hálóját az ablakon,
Sír a sok szentkép is fönn a falon.*

*Mióta elmentél, a szobám rideg,
Kacajod csengése nem tölti meg,
Csak a szívem dobog érted, nagyon —
Sír a sok szentkép is fönn a falon.*

Brassó.

Vorák József.

A munkácsi Sub 10sa-szoba.

F E L V I D É K I H Í R E K.

Rovatvezető: G. M.

Móra Ferencet a munkácsi kaszinóban tartott előadása alkalmával többek között Demkó Mihály képviselő is üdvözölte a kárpátaljai orosz — russzin — újságírók nevében.

— Mi, kárpáti oroszok abban a kultúrában nevelkedtünk fel, amelynek egyik legkiválóbb képviselője Móra Ferenc, és mi ennek a kultúrának csak tisztelői lehetünk. Nekünk is énekel a búzamező, velünk is beszélget a ferde torony, szeretjük véreinket és ismerjük a népet, amelyről Móra Ferenc beszél. Ha hazamegy a Tisza partjára, Szegedébe, jusson eszébe, hogy a Tisza innen indul Szeged alá, s hallja meg csobogásából a mi szeretetünk üdvözlő szavait.

Mécs László ógyallai estjének most zajlottak le utolsó akkordjai. „Kóborló elődóm, Tinódi Sebestyén” c. költeményéért ugyanis a hatósági kiküldött följelentette, s féseltendei vizsgálat után derítették csak ki, hogy a költemény már jóval előbb nyomtatásban is meg-

jelent Kassán. Az ógyallai járási hivatal így Mécsset kénytelen volt felmenteni, ellenben 40 koronára ítélte Timár Emmát, aki Mécs Lászlót felköszöntve, beszédében ezt a kifejezést használta: „mi, hontalan, szegény magyarok”.

*

Erdélyi költők könyvét lapozva, állapítja meg egy felvidéki magyar lap írója, hogy az erdélyi irodalomból a magyar lélek szenvedése — és jövőbe vetett hite csendül ki. Fájdalom — írja, — felvidéki írónk java részénél hiányzik a magyar bánat, s a magyar remény — helyettük bizonytalan nemzetközi légkörben mozog lírájuk és prózájuk, lelkek és szellemük egyaránt.

*

A csallóközi műkincsek egy értékes darabját, a Szent Antal-kolostor falioltárát a zárda vezetősége eladta a pozsonyi városi múzeumnak. Hiába volt a lakosság tiltakozása. — A nagyszombati apostoli kormányzóság idegen nemzetiségű papokat küld a színmagyar vidékre — s ezek

mitsem törődnek a lakosság magyar érzésével és kegyeletével.

*

A magyar misék ellen tiltakozó aláírásokat gyűjtöttek Nyitrán, — s küldöttségileg vitték el azt a nyitrai püspökhöz, szóval is előadva a csehek kérelmét, hogy a magyar miséket tiltsa el.

A magyar filmek ellen pedig egész sereg nyitrai szlovák kör indított erélyes támadást.

Pár sor a túrócszentmártoni „Nastrodnie Novini”-ből:

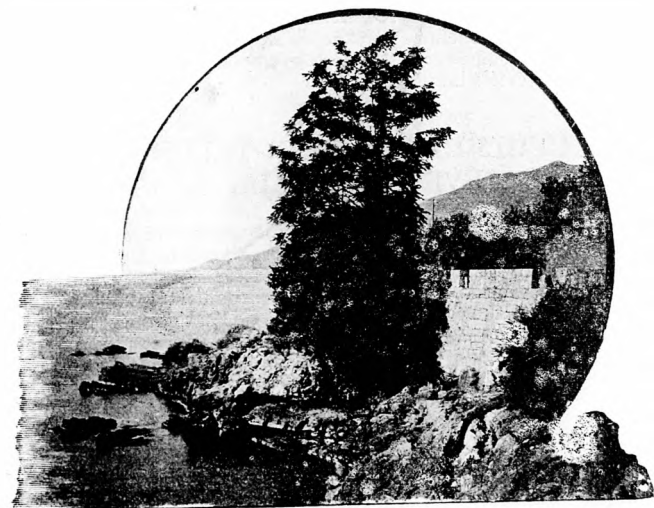
— Nálunk — a cséhszlovák közs társaságban — a lopás, csalás, politikai stréberség, megvesztegetés, lelketlenség oly természetes, mint a nappal és az éjjel... A nagy emberek milliókat lopnak és külföldre sétálnak, a kicsinyek filléreket lopnak és besétálnak a börtönbe. A lopás nálunk foglalkozás lett!...

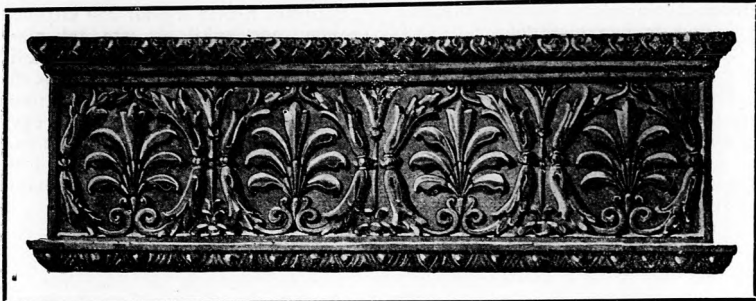
Büntetés nélkül lophat 250 korona erejéig mindenki! — írta fel plakátra és ragasztotta ki az eredeti hirdetést egy Mayer Gyula nevű bátor fiatalember Helenbán. Kiderült, hogy az izgató plakátra egy fiatal leány bízta fel: Tóth Ilonka. De Tóth Ilonka tagadott — és fölmentették, Mayerert pedig nyolcnapi fogházra ítélték.

*

Nincsen pénzem, de majd lesz... énekelték a magyar legények Nyitrán. Meg is büntették őket: — 14 napi fogházzal.

1927-től 1931-ig terjedő öt év alatt háromszázkilencven katonaöngyilkosság történt Csehszlovákiában. — Ezek közül ötvenegy a katonai büntetéstől való félelmében menekült a halálba.

TULIPÁNOS LÁDÁK KINCSE

„A Magyar Asszony“ szerkesztősége figyelemmel kísérve azt az áldozatos, kitartó munkát, amellyel a MANSz-csoportok a háziipari telepeiken dolgoznak, felkérte a csoportok vezetőségeit, hogy erről a nemzeti kincseinket mentő munkáról „A Magyar Asszony“-ban egy kis beszámolót adjanak. Azért kértük ezt, hogy megörökítsük lapunkban is a csoportok munkáját, másrészt, hogy az elért sikerek buzdításul szolgáljanak azon csoportoknak is, amelyek még a kezdetnél tartanak.

A sort Cegléd kezdte meg egyszerű eredményeivel, amelyet örömmel teszünk közzé „A Magyar Asszony“ hasábjain, hogy asszonytestvéreink is örüljenek és további kitartást merítsenek belőle. Kérjük csoportjainkat, ha nem is számolhatnak be ilyen sikerről, küldjék be tudósításaikat, mert a sok — sok, kevesebb eredmény és buzgólkodás együttléve egy nagy egészet alkot, a nemzetvédelmi munkának egy olyan tevékenységét, amelynek messzeható eredményeit talán csak egy későbbi időben tudják majd teljes egészében értékelni.

A CEGLÉDI HÁZIIPAR-TELEP TÍZÉVES MUNKÁJA.

Mikor a MANSz ceglédi fiókja 1922 szeptember 14-én megalakult, az alapszabályokban megjelölt célok érdekében a megalakulástól kezdve többoldalú tevékenységet fejtett ki a háziipar felkarolása terén is. Az alakulógyűlés egyik főbb pontjában foglalkozott a szövőtelep felállításának gondolatával, hogy népszerűsítse és terjessze ezen háziipari foglalkozást.

Egy pár lelkes magyar asszony gondolata volt ez, s Cegléd város mindenkori lelkes támogatása mellett megindult a munka. A Szövetség biztatására *Bottló Anna* ny.

óvónő Budapesten elvégezte a szövő-mesteri tanfolyamot. A földművelésügyi minisztériumtól, valamint a MANSz központjától kapott négy szövőszékkel 1923 január hó 15-én szövőtanfolyam nyílt meg a már végzett *Bottló Anna* irányításával, hol 12 munkásnő nyert a szövésben kiképzést. A tanfolyam három hónap után átalakult háziipari teleppé, melynek vezetésére *Feczkó Ilonát* alkalmazta a Szövetség, ki ezen minőségben 1925. év végéig vezette telepünket lelkiismeretes munkával. Cegléd város kiváló polgármestere és hivatásának magaslatán álló kép-

viselőtestülete jóindulatú támogatása folytán jutott a szövőtelep egyelőre ideiglenes helyiséghez a II. ker. óvodában, melynek fűtéséről a tél folyamán a város gondoskodott, ugyancsak a várostól ingyen kapott szövőanyag volt az első jelentékeny segítség a szövőtelep részére, mely támogatás lehetővé tette a kezdet nehézségein való átjutását. A házi ipar érezhető fontossága mellett is sok-sok nehézséggel kellett megküzdenünk. Gondot okozott a munkások fizetése, valamint a leszott árak értékesítése, mert a várostól messzeeső telepet nem igen keresték fel a vásárlók. Első nagyobb megrendeléssel a helybeli B. Molnár Erzsébet Szülőotthon támogatott, melynek *összes kórházi vászon-szükségeit mi szőttük*. Dolgoztunk a MANSZ budapesti telepének is, azonban asszonyaink inkább az üzleteket keresték fel, vagy a piac-on szereztek be szükségleteiket. Ezt látva, *bevezettük mi is a piaci árusítást*, hol a munkások árulták a MANSZ-vásznakat. A szövés szolgáltatásban a fonás tanításáról is gondoskodtunk az 1924. év telén az új városi óvodában tartott fonókan, *hol nyolc hadiözeveg tanulta meg a fonást*, részben Szövetségünk két darab újonnan beszerzett rokkáján, részben kölcsönkért rokkákon. Közben újabb szövőtanfolyamot tartottunk a Központ támogatásával. Míg *dön Peczkó Ilona* pályát változtatván, megvált állásától, a vezetőség később *Mészáros Lenke* okl. óvónőt küldte fel Budapestre a szövőtanfolyam elvégzésére, előlegezvény részére az erre szükséges költséget. 1926 március hó 1-én átvette a telep vezetését *Mészáros Lenke* és ekkor már *Szövetségünk fejlődésének és megerősödésének látható jeleképpen szövőtelepünket beköltöztette az ev. bazár egyik sarokhelyiségébe*, hol fáradságot nem ismerve dolgozott azon, hogy szövőtelepünket még jobban fellendítse. Csendben, észrevétlenül folyt a lelkes munka, s jött a megrendelés, ismét

az Erzsébet női kórház, városi kórház, szegényház, árvaház és a tűzoltók részére, sőt már Sopronnak is szállítottunk cserkészvásznat, valamint a Surányi Hadiárva Otthonnak ágytakarókat. *Most már hat szövőszéken dolgoztunk állandóan*. Szövetségünk jótékony akciójára a csecsemőkelengye-vásznat is minden esztendőben a telep készítette. A vezetőség nagy kedvvel és teljes odaadással szerelte fel telepét és a különféle vásznak sorába bevezette a kézimunkavászon szövését is az 1927. évben. Ugyancsak ez évben bevezettük a fehérneművarrást is telepünkön és a kórházi, valamint intézeti fehérneművarrással több szegénysorsú hadiözevegnek nyújtottunk kenyérkeresetet. *Akkor már 20-ra emelkedett azon szegénysorsú asszonyok és leányok száma, kiknek telepünk szövással, varrással állandó keresetet biztosított*. Cegléd város tanácsának megérzése 1929. évben újabb megrendeléshez juttatta telepünket. A Horthy Miklós kórház vászonfelszerelése jó ideig munkát adott a telep alkalmazottainak, 5 szövőszéken 10 munkásnak biztosított számottevő keresetet. A szövés mellett már rendszeres üzleti eladás folyt. A helybeli, sőt a környékbeli iskolák megértő támogatása folytán sajtószövésű vásznakon szebbnél szebb mintájú kézimunkákat állítottunk elő *saját rendezésű előnyomdánkban*. Így bővült üzletünk kézimunkaüzletté is, hol a hímzések előállításához szükséges fonalakat is árusítottunk. A megnövekedett munkakör folytán *Mészáros Lenke*, ki eddig a telepet és az üzletet is vezette komoly, odaadó munkával, csak a szövőtelep irányítását vállalta és az üzlet vezetését 1930 novemberében *Jeszenszky Károlyné* vette át, ki nagy rátermettséggel adta a tanácsokat már akkor is a kézimunka iránt érdeklődőknek. A mindjobban erősödő Leánykörünk helyiséget kért összejöveteli számára.

Ekkor 1931 márciusában új helyi-

ségbe költözött a szövőtelep, ugyancsak az evangélikus bazár épületébe, átadván helyét a Leánykörnek és most már három helyiséget tart fenn a MANSz, melyből egy az üzlet célját szolgálja, a másik helyiség műhelyt képez és a harmadik saját bútoraikkal berendezett helyiség a Szövetség és Leányköre hivatalos helyiségéül szolgál. A Leánykör által bodor vászonra hímezett függönyök és szép magyaros abroszok teszik otthonossá a kedves, meghitt helyiséget. A nehéz gazdasági viszonyok miatt sokat töprengtünk, csüggedtünk, néha már reményt is veszítettünk, de Isten segítségével Szövetségünk mindig megtalálta az utat és módot, mely még az áthidalhatatlank látszó nehézségeken is átvetett. Az 1929. évben 500 pengő, 1930-ban 1000 pengő háziipari segélyt kaptunk a MANSz központjától. Legelső háziipari kiállításunkat 1924. évben tartottuk, hol lelkes munkában mutatta be Szövetségünk a telep egyévi munkáját háromnapos kiállítás keretében a városháza nagytermében. Az 1925. évben a Faluszövetség kiállításán mutatuk be háziipari termékeinket. Az 1931. év május havában Mészáros Lenke okleveles óvónő rendes óvónői álláshoz jutott és a szövőtelep vezetésétől megvált. Azóta Jeszenszky Károlyné vezeti a szövőtelepet és végzi az üzleti árusítást is. Nagyobb megrendelést ez évben telepünk nem kapott, azonban a kézimunkaanyag, színes ruhavászon, dívánpárnák, abroszok szövésében jelentékeny fejlődést mutat.

A telepünkön előállított szép kézimunkavászon felkeltette néhány lelkes magyar asszony szívében azt a vágyat, hogy erre magyar varrottást készíthessen, s hogy ezt megkedveltesse a többiekkel is. Az 1928. évben felvetették egy ingyenes magyar varrottas tanfolyam megrendezésének gondolatát. Szaffrán Róza és vitéz Fehérváry Dezsőné felkeresték Nagykorösi Szenteh Dezsőné-t s az ő tanácsa és útbaigazi-

tása, valamint az öltéseket ismerető könyve és egyéb források nyomán vitéz Fehérváry Dezsőné összeállított egy mintaszalagot és így létrejöhett 1928 májusában egy ingyenes magyaros kézimunkatanfolyam 40 résztvevővel. A tanfolyam eredményét kiállítás keretében mutatták be. Megvolt az első nehéz lépés, mely után évről-évre lázasan dolgoztak, kutattak a szép magyar öltések után s ebben nagy segítségükre volt Undy Mariska „Magyar öltéselemek” című gyűjteménye. Voltak, akik azonnal sürgették az új tanfolyam megkezdését, de addig is szorgalmasan dolgoztak. Lassankint odaszoktak a MANSz-boltba, hol nemcsak magyar kézzel szőtt házivásznak, de megfelelő mintákat és a kivarráshoz szükséges színtartó fonalat is kaptak és így fejlődött a kézimunkaüzlet. Az 1929. évben már a haladók részére is tartottunk kézimunkatanfolyamot, melyet vitéz Fehérváry Dezsőné és Jeszenszky Károlyné vezetett, s ekkor már a haladók részére is rendszeresítették egy mintaszalagot. Ez a tanfolyam háromhónapos volt, s az iskolán kívüli népművelés támogatásával jött létre. A 90 jelentkezőt már két csoportba kellett osztani a sikeres oktatás céljából. A mintaszalagon kívül minden látogatója a tanfolyamnak készített egy-egy szép magyaros munkát. A tanfolyamot követő kiállításunk anyaga most már az elsónél sokkal nagyobb volt, ismét osztatlan tetszést váltott ki városunkban. Munkánkról elismeréssel nyilatkozott a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében megjelent Csák Viktor miniszteri tanácsos, aki kiállításunkat meglátogatta. 1930 szeptember 7-én résztvettünk az albertirsai mezőgazdasági kiállításán, hol József Ferenc főherceg elismeréssel dícsérte varrottasainkat és a földművelésügyi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki bennünket. 1930 november havában kezdtük meg a harmadik tanfolyamunkat ugyancsak a nép-

A ceglédi MANSz háziipari kiállításából.

művelés keretében, most már 130 jelentkezővel, kiket három csoportba: két kezdő és egy haladó tanfolyamba osztottuk be. Ez a tanfolyam is háromhónapos volt, melynek bemutatója kapcsolatos volt egy nagyszabású vándorkiállítással. A kiállítás tartama alatt *Sebestyéné Stetina Ilona* a kézimunkatanításról, *Erdődiné Holló Valéria* a magyar népviseletről tartottak előadásokat. 1930 február 7-én dr. *Györffy István*, a Néprajzi Múzeum igazgatója ismertette a Duna-Tisza közének szürhímzéseit és varrottasait az Urániában.

1930 december havában Orosháza kérésére *hathetes kézimunkatanfolyamot tartottunk Jeszzenszky Károlyné* vezetésével. 1931 júniusában *Tormay Cécile* országos elnök a MANSz helyiesortója, az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság és a MNSz helyi köre nevében nyitotta meg a városháza közgyűlési termében magyar varrottaskiállításunkat,

amelyen *Bethlen Mária* grófnő „Erdey népművészete” anyagát mutatta be. Országos elnökünk elismeréssel köszöntötte Cegléd hű asszonyait, évek óta szívóssággal folytatótt népművészeti munkásságukért. Nagy Győző kereskedelemügyi minisztériumi háziipari osztályvezető úgy nyilatkozott, hogy 80%-ig tökéletesek munkáink eredetiség és népművészet szempontjából.

1931 decemberében megnyílt az új kezdő és haladó kézimunkatanfolyam 140 résztvevővel, ugyancsak az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság támogatásával. Ezen tanfolyam nagy és értékes fejlődést mutató anyagát folyó évi május hó 4-én mutattuk be háromnapos kiállítás keretében. A kiállításról az anyagot elküldöttük Orosházára, hol március 1-től már a második hathetes kézimunkatanfolyamot tartottuk, ezúttal *Jeszzenszky Erzsébet* tanítónő vezetésével, aki — mint édesanyja — szintén lelkes és alapos tudású mű-

velője a magyar varrottasoknak. A vidéken tartott kézimunkatanfolya-
mainkhoz tartozott a Pilisen 1931
december havában kezdődő három-
hónapos tanfolyam is, melyet *Mé-
száros Lenke* ottani óvónő vezetett
a *MANSz* iránt mindig hűségessé-
lkesedéssel, a Népművelési Bizottság
támogatása mellett. Mindkét vidéki
tanfolyamunk szép kiállítással zá-
rult, melyen Szövetségünk képvisel-
tette magát. A vidéki tanfolyamok
jelentékeny anyagi segítséget bizto-
sítottak üzletünknek az elszállított
sok kézimunkavászon és hímzőfonál
vásárlásával.

Amidőn tíz év munkájáról kíván-
tam beszámolni, szükségesnek tar-
tom, hogy az alábbi beszédessé szá-
mok is igazolják munkásságunk
eredményét:

1925—1932-ig leszöttünk:

4.288:35 méter széles vásznat,

19.819:40 méter keskeny vásznat,

6.156:85 méter rongypokrócot.

Tartottunk 5 ingyenes kézimunka-
tanfolyamot 610 résztvevővel hely-
ben, vidéken 3 tanfolyamot 130
résztvevővel.

Kiállítást rendeztünk kettőt házi-
szöttesekből, hat magyar varrottas-
kiállítást városunkban, ahol a kézi-
munkák mellett háziszötteseinket is
árusítottuk. Orosházán kettőt és Pi-
lisen egy kiállítást.

Szövetségünk az eltelt tíz év alatt
önzetlen keresztényi munkával mu-
tatta be alkotóerejét és nem hangos
szavakkal, de csendben dolgozott,
hogy építsen, példával buzdítson és
munkára hívjon. Ennek bizonyítá-
sára szolgáljanak ezen jelentés va-
lódí tényei, melyek a meggyőződés
erejével hirdetik a kitartó munka
értékét.

Cegléd, 1932 július hó.

Mészáros Jolán titkár.

ÖREGASSZONY.

*Tükör és benn egy arc, sápadt, fakó.
Jaj, fejemet már bélepi a hó
és arcom minden ránca egy titok,
mit beleirtak, véstek a napok,
hónapok, évek lassú elmúltokban.
Kezem reszket, simítja homlokom —
azon is kusza léptekkel oson
a mult és bús szemem köré
koszorúját bánat köté.*

Pándy-Hjelt Kálmán.

ÖRÖK NYÁR.

*Forró nyári napon
Láttalak meg én.
Forró nyári napon
Lettél az enyém.
Ezért a szívünkben
Örökös a nyár,
Virágozik a rózsza,
Dalol a madár.*

Brassó.

*És ha egyszer mégis
Eljön majd a tél
S a mi rózsánkról is
Lehull a levél,
Ügy-e, édes párom,
Nem siratjuk azt, —
Volt nekünk szép nyarunk,
Éltünk szép tavaszt.*

Vorák József.

E G É S Z S É G Ü G Y I R O V A T.

Rovatvezető: a MONE Orvosnői csoportja.

AZ ANYÁK MEGMENTÉSÉÉRT.

Meglepő bizonyára, hogy ahelyett, hogy a szokáshoz híven hasznos tanácsokat adna ez alkalommal is az egészségügyi rovat, most az egyszerű nem az olvasók egészségének, hanem a *legnagyobb magyar orvos* emlékének kíván szolgálni e rövid cikk keretén belül.

Aktuálisná az emlékezést az teszi, hogy egyrészt július 17-én volt a születésének évfordulója, másrészt pedig, hogy a közelmúltban tele voltak a lapok Koch Róbertnek, a nagy német tudósnak méltatásával. A világot sem szeretném utóbbinak érdemeit kisebbíteni. Mégis akkor, amikor látom, hogy a külföld milyen tiszteletet és elismerést tud kivívni saját fiai részére világszerte, a tisztelet, hála és lelkesedés kényszerít arra, hogy felhívjam a magyar asszonyok figyelmét a legnagyobb magyar orvos, *Semmelweis Ignác géniuszára*.

Illik, hogy éppen a magyar asszony szeresse meg és érdeklődjék annak az élete és munkája iránt, aki nemcsak, hogy belcírta a saját s vele együtt hazája nevét is a legnagyobb felfedezőök történetébe akkor, amikor általában az egész modern sebészetnek az alapját változtatta meg, hanem főképen azért, mert a *nőkön, az anyákon kívánt segíteni* elsősorban. Az ifjú anyák életéért aggódott, dolgozott, amíg megtalálta haláluk okát és az ő érdekükben szállt szembe — még az erőszakosság és durvaság jelzőjétől sem visszarettenve — Európa legnagyobb tudósával. Sokat kellett tennie, ha megkapta végül is az „*anyák megmentője*” jelzőt nemzetközi viszonylatban is.

A Magyar Orvosok Nemzeti Egyesülete Orvosnői Csoportja még februári ülésén elhatározta, hogy mozgalmat kezd, aminek célja a Semmelweis-kultusz kimélyítése és általánosítása. Terve vette, hogy Semmelweis élettörténetét — melynek megírására dr. Györy Tibor államtitkár úr, Semmelweis legnagyobb ismerője vállalkozott — minden intézetben szülő nő kézbe kapja (természetesen megkaphatja más is!). Remélhető, hogy aki ennek a csodálatosan szerető szívvel megáldott orvosnak az életrajzát megismeri, néhány fillért, vagy — tehetségéhez mérten — többet fog adni arra az alapra, amelyből Semmelweis szellemének *eleven emléket* óhajt emelni az Orvosnői csoport. Nem csupán hervadó virágokat akarunk vinni a sírjához és elröppenő szavakat az emlékéhez, hanem lelkes bűvárokat szeretnénk munkába állítani, akik az ő szellemében folytatnák a kutatást a nők, az anyák s így az egész emberiség érdekében.

A külföld megértette nagyjai szellemét és valóban méltó emléket állított azoknak. A németek Koch intézetében, a hollandok Leevenhook intézetében, a franciák Pasteur intézetében — s folytathatnám a felsorolást — a nemzeti orvosi géniuszuk szellemében munkálkodnak serényen. Ők megértették azt, hogy nem kárbovesztett pénz az, amit élet- és egészségvédelmi kutatásokra kiadnak.

A mi szegény, kifosztott, csonka országunknak nincs és nem volt pénze (ámbár talán, ha régen eszébe jutott volna, esetleg lehetett volna erre is teremteni?!), hogy ilyen, az élőknek használó emléket állítson a legnagyobb magyar orvos szellemének.

Gyenge erőnkhez mérten, mi, magyar orvosnők — ha már intézetet emelni nem is tudunk — legalább ösztöndíjjal szeretnők lehetővé tenni, hogy ember- és tudomány szerető tehetséges orvosaink közül legalább egy időre egy-egy egészen az ily irányú munkának szentelhesse életét és energiáját.

A magyar szülésznök, megértve törekvésünk értelmét és jelentőségét, csatlakozni kívánnak és segíteni óhajtanak a munkában.

Az Orvosnők csoportja most már az összes magyar asszonyok szívét, háláját és megértését kéri, hogy valamennyien egy nagy táborba tömörülve tudjuk a világ asszonyainak legnagyobb magyar jötevője előtt a megbecsülés és hála zászlaját meghajtani.

Dr. Csaba Margit,
a MONÉ Orvosnői csoportja
ügyvezető elnöke.

A természet műhelyéből.

A VELENCEI TÓ, MINT A KÖZÉPOSZTÁLY LETELEPÜLÉSI HELYE.

A középosztályt a békebeli nyugalom, biztonság medréből a háborús és a háború utáni gazdasági, pénzügyi krízisek láncolata kivetette és fokozott gondoskodás terhe háramlik minden családfenntartóra, saját otthon, saját nyaraló létesítése érdekében. Sokszorosan szükséges úgy a család-fenntartónak, mint a család összes tagjának a megerőltető munka, a megnehezült életfeltételek, a hiányosabb táplálkozás közepette, hogy időnkint az idegőrlő létfenntartási küzdelemben nyugalom, pihenés, napfény, pormentes levegő, gyógyhatású víz révén fenntarthassa egészségét, munkacreatívját.

E célra a fővárostól 44 km távolságra elterülő 4000 holdas Velencei-tó elsőrendűen alkalmas. Cikcakkos partjainak északi oldalát a Vértes-hegység nyulványai szegélyezik, míg déli határa egyik részében — Velence — Dinnyés — egészen sík, másik részében dombos, mint Gárdony és főképen Agárd környéke. Épp ilyen változatos meleg forrásokkal bíró vize is, amelyet számos tisztásra, belső víztükörré osztanak a nádasokból álló szigetek, gyűrűk, láncok, majd a pákozdi kis és nagy sziklasziget. Partjait élénkítik mindkét oldalán a festői fekvésű községek, itt-ott halásztanyák, romantikus kunyhók. A nádasoknak igen gazdag madárvilága hasonló a Kis-Balatonéhoz. Partjai kitűnő termőföldek, a sukorói rész a Dunántúl legjobb gyümölcs-termő helye.

Az évezredek óta korhadó nád és sás a tó vizét sok vegyi anyaggal (kén és vas stb.) telítette, nagy fokban rádiumtartalmú, ezt a körülményt igazolják a kigyógyult reumások számai.

A Velencei-tó három fürdőhelye: Agárd, Gárdony és Velence kedvező fekvésénél fogva pár év óta felkeltette különösen a fővárosi középosztály érdeklődését, számos villa épült az utóbbi években, amely a fürdőtelepek birtokosait a parti területeknek nyaralótelekké való elparcellázására bírta. Több ezer nyaralótelek van e célra kijelölve és havi 10—40 pengős kényelmes részletekben pár év alatt megszerezhető egy-egy örökös nyaralóhely a család számára.

1¼, 1½ óra alatt vasúttal mindhárom fürdőtelep elérhető lévén, fél-napi szabadidő elég egy-egy lerándulás megtételére; a család fő otthonaraló családjához félnaponként ellátogat, sőt családjával együtt nyaralhat.

Különösen Agárd és Gárdony mutatnak nagy fellendülést. Mindkét fürdőtelepen sportpálya van építés alatt, úgyhogy a szórakozás részére is gondoskodás történt. A tó környéke egész éven át sokféle sportlehetőséget nyújt, elég, ha felemlítünk tavasszal és ősszel a vízi vadászat, horgászat kedvelt sportját, télen koresolyázást, fakutyázást, jégvitorlázást, nyáron strandolást, csónakázást, evezést, vitorlázást, amelyekben kívül a tóparti sportpályákon az összes szárazföldi sportok is (tennisz, futball, labdajátékok stb.) űzhetők lesznek.

Az élelmezést a partkörnyéki községek lakói és a környéki uradalmak olcsón biztosítják.

Rendkívül hasznosnak és célszerűnek ítélem meg a MANSz augusztus végére tervezett kirándulását, amelyben egy nap alatt tagjainak a Velencei-tó körülsónakázásával kapcsolatosan bemutatja a Velencei-tó szépségeit, nyaralási lehetőségeit és a kisorsolendő MANSz-teleket.

Reméljük, hogy a kiránduláson számosan fogunk megjelenni és hirdetni fogjuk hazánk ezen kiaknázatlan kincsének szépségeit.

Agárd, 1932 július hó.

Kereszty Kornélia.

K Ö N Y V E S P O L C

Nyári iskola.

Minden szülő óhajtja, hogy gyermeke a hosszú szünidőben ne felejtse el mindazt, amit az iskolában tanult, s ezért még a szünidő játékos idejében is végezzen naponta $\frac{1}{2}$ —1 óráig tartó olyan szellemi munkát, mellyel az évközben tanultakat átismételheti. A szülőknek és nevelőknek ezt a régi vágyát teljesíti az a szép kiállítású, képekkel gazdagon díszített, a budapesti Pedagógiai Szemináriummal kapcsolatos mintaiskola tanítóinak közreműködésével szerkesztett „Nyári Iskola” című, az elemi iskola I., II., III. és IV. osztályát végzett tanulói számára készített könyvsorozat, melyet a kultuszminiszter 59.511/1932. VIII. d. sz. rendeletével taneszközüll engedélyezett. A nagy nevelői érzéssel összeállított, az elemi iskolai új tanterv követelményeinek minden tekintetben megfelelő könyvek a nagy szünidő hónapjainak nyolc hetére (hetenkint 6, összesen 48) rendkívül változatos — számtan, frás, olvasás, rajz, fogalmazás, kézimunka — feladatot adnak, melyeknek elvégzése közben a gyermek szórakozva, játékosan átismétli, amit évközben tanult. Nagy előnye a füzeteknek, hogy nemcsak feladatot, hanem a megoldásra helyet is adnak a gyermeknek, tehát könyv és írka egyben! A Nyári Iskola nagy hiányt tölt be a pedagógiai szakirodalomban és fontos nevelési misz-

ziót teljesít, mikor felveszi a harcot azzal az értelmi és erkölcsi veszteséggel szemben, mely a gyermekeket eddig a nagy szünidőben felejtette. A kitűnő könyvecskékhez még a szegény gyermekek is hozzájuthatnak, mert rendkívül olcsón — 60 fillérért — minden könyvkereskedésben és trafikban kaphatók.

Amit egy nagy leánynak tudnia kell.
Dr. Tóth Tihamér előszavával írták: Dr. Csaba Margit és dr. Csídné, dr. Leicht Mária.

Dr. Tóth Tihamér előszavával jelent meg ez a könyv, melyet szerzői arra szántak, hogy a nagy leánnyá fejlődött testvérüknek megmutassák a boldog élethez vezető utat. Tóth Tihamér előszava a többek között ezeket mondja: „Ezekről a fontos és komoly kérdésekről a mai ifjúság nagy része — sajnos — igen gyanús és mérgezett forrásokból szokott értesülni. Léha, sőt egyenesen erkölsromboló regények, színdarabok, folyóiratok, mozielőadások, képek, plakátok és felolvasások egész tömege hemzseg ma körülötünk, amelyek mind ezt a témát tárgyalják, de korántsem a kérdést megillető szent komolysággal, hanem a tisztá erkölcsi élet tagadásának cinikus gonoszságával. Örülünk tehát, hogy a két orvosnő segítségére siet a nemesen gondolkodó magyar leányoknak.

A könyv 5 részre oszlik. Az elsőben orvosi tanácsok vannak, a más

sodik rész a nő hivatását tárgyalja, a harmadik a házassággal, negyedik a bűnös élettel s az ötödik az „Örök hajadon” címmel a magányos nő hivatásával foglalkozik.

Mi őszintén ajánljuk e könyvet minden anyának azzal a megjegyzéssel, hogy leánya egyénisége szerint, a könyv útmutatása alapján foglalkozzék a kérdésekkel s bizonyos előkészítés útján adja azt a leány kezébe; hiszen azt az anya tudja legjobban, mikor legalkalmasabb az idő a felvilágosításra. Itt nem lehet kort meghatározni. De ismételjük: minden anyának szinte kötelessége áttanulmányozni ezen a téren az első útmutatást, amely nagyon sok szerencsétlenséget akadályozhat meg, ha a benne foglaltakkal a fiatal leány tudatába úgy találja meg az utat, ahogy a szerzők azt elgondolták. De ehhez az anyák belátó segítsége is szükséges.

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK:

Lukács István: „Az Úr keze”.

Pályadíjnyertes népszínmű, amely úgy a Városi Színház sorozatos előadásán, mint a *Stúdió* rádióelőadásán nagy sikert aratott, most megjelent könyvalakban is. A népszínmű valláserkölcsei alapon áll, magyar lélek, magyar fajszeretet árad ki belőle. Nyelvezete jóízűen magyar, stílusa könnyű, tiszta, műkedvelők számára előadásra igen alkalmas, értékes darab, amelyet kiváló egyéniségek ajánlanak. Nőegyesületek, leányegyletek, levétes, cserkész és a Leányköreink is jó hasznát vehetik. A MANSz Leányköreinek országos elnöke is ajánlja Leányköreink figyelmébe. Ára vászonkötésben 4 P, füzve 3 P 20 fillér. Előadási joggal együtt a szerzőnél kapható, Budapest, VIII, József-utca 16—18.

Szegedi kis kalendárium.

Kicsi zsebnaptár, csinos kiállítás. Kiadja a kolozsvár-szegedi egyetemi fiatalság Bethlen Gábor Köre és az egyetemisták agrársettlemment mozgalma: Szeged, Tisza Lajos-körút 37. A naptárban található gyökeres dalok szövegét és dallamát egyik ifjú egyetemi hallgató jegyezte le a tanyai nép ajkáról, akiket otthonukban kiszállások során az egyetemisták felkeresnek, hogy előadássorozatokkal, ismeretterjesztő előadásokkal segítségükre legyenek. Másrészt etnográfiai és társadalomrajzi tudományos adatgyűjtéssel, publikációkkal és propagandával igyekeznek a magyar parasztnép feltáratlan sajátosságait és értékeit megtanulni és megmenteni. E széptörekvésű ifjúság kis zsebnaptárát ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Magyary Zoltán: Ungarische Kulturstätten.

Ez a négynyelvű, illusztrált munka a Tudományos Társulatok sajtóvállalata megbízására abból a célból készült, hogy az akár kongresszusokra, akár tanulmányozás céljából hozzánk látogató külföldi művelt ember együtt lássa a magyar kulturális élet nemzetközi értékeit. E könyvön keresztül külföldön élő barátaink még jobban megismerhetik hazánkat.

Murgács Kálmán: Az utolsó tábor-tűz.

Énekes leventeszíndarab egy felvonásban. Vidám, kedves dolog, előadási joga megszerezhető a Magyar Színpadi Szerzők Egyesületénél, Budapest, V, Katona József-utca 14. Engedély nélkül elő nem adható.

A S S Z O N Y O K M U N K Á J A .

Harcoljunk a magyar gyümölcserért!

A magyar asszonyok sohasem várták a riadókat az elmúlt nehéz években, — mert a riadók a saját szívükben hangzottak fel. Ma a magyar gazda az egész országban gondtelen nézi a máskor oly örömmel behordott termést, de sajtóbban, mint bárhal, tekint a gazda a mi kedves Kecskemétünk és Nagykovácsok tájain az ő munkájának rövidéletű és szép gyümölcseire. Lecsapta az osztrák szomszéd a sorompót, — noha önála sokan éltek a magyar nyaralók pénzéből, — s a mi piacainkon megforlódott az, ami nem mehet ki. Segítsük meg magunkat magyar asszonyok! S a magyar földnek itthonrekedt bőségét és áldását vigyük be — még áldozatok, még másról való lemondások árán is —, de vigyük be otthonainkba. És adjuk oda az édességét a miénknek, hogy így jusson kenyér azoknak, akik a gyümölcserért megdolgoztak.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége örömmel és nagy megnyugvással köszöntötte a Nemzeti Újságnak, e lelkes keresztény sajtóorgánumnak páratlan akcióját, amellyel a reménytelennek látszó helyzet nehéz óráiban a magyar termelők mellé állott. Megmutatta ezzel azt, hogy minden jelenséget, amely a termelőtársadalom érdekeit veszélyezteti, a saját ügyének tekint és megértő segíteniakarással áll mellette, minden bajában. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége ezúton mond hálás köszönetet a Nemzeti Újságnak azért a szeretetért, amely mindig megtalálja a hangját a dolgozók védelmére. De kéri, főrekedjék arra, hogy a cukor árát mérsékeljék és a közvetítő kereskedelem szállítsa le igényeit, hogy ne csak jámbor óhajítás maradjon a magyar asszonyok szándéka: a gyümölcs feldolgozása, melynek lehetővé tétele, megoldaná, legalább részben és átmenetileg az égető és egyes vidék életét jelentő kérdést. Nem is fejtegetjük azt, hogy az olcsó cukor és gyümölcs mit jelentene gyermekes családokban s a népélelmzésben. Reméljük, hogy a tekintélyes keresztény sajtóorgánumnak sikerül ez életbevágó gazdasági kérdésben eredményeket elérni.

A Horthy Miklós kollegium évváró jelentése.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének a Horthy Miklós-kollégiumban az 1931—32. évben kifejtett szociális munkájáról.

Június hónap: az aratások kezdete. Péter-Pál napjának jelentős dátumára várakozóan tekint ma nemcsak minden magyar gazda szeme, de megcsónkított országunk minden hú fia szorongva lesi az első kaszapengést, amidőn kévébe simul az életet ígérő kalász, zsákba hull az Isten képét magán viselő arany színű szem: vajjon igazán életet adó-e, vajjon igazán megadja-e a mindennapi kenyeret szegény házánk sok-sok megpróbált, hűséges gyermekének?!

Ez az aratás a magyar föld aratása, szorgalmas munkáskezek, becsületes, barnapiros arcú magyar emberek vetésének betakarítása, ve-rejtékes munkájának áldott eredménye. De jelentős dátuma június hónapja a szellemi munka vetésének is. Kis és nagy diákok értesítője, indexe most ad feleletet a kérdésre: jól használtad-e az időt? Meghozza-e a jó aratást a Te számodra is a két Apostol hónapja?

Az egyetemek kapui is egymás után zárulnak be. A különböző fakultások és főiskolák hallgatói egy nehéz, küzdelmek között eltöltött esztendő fáradságos, de eredményes munkája után szétszédnek, élvezve a jól megérdemelt pihenést, erőt gyűjtve a jövő esztendő újabb követelményeinek elvégzésére.

Elesendesül a Horthy Miklós-kollégium épülete is, üres az udvar, elnéptelenednek a padok, melyek eddig kora hajnaltól alapvizgára, szigorlatokra készülő ifjakkal voltak tele. Hazamentek az évvégi aratás eredményével. Istennek hála, hogy annyi küzdelem, annyi nélkülözés dacára büszkén és boldogan tekinthetnek vissza a jól teljesített kötelesség felemelő és erősítő öntudatá-

val. De amikor elbúcsúznak a kollégium falaitól az újabb iskolai év beköszöntéséig, hálás köszönettel gondolnak mindazokra, kik segítők voltak tanulmányaik elvégzésében, kik igyekeztek napi gondjaikat enyhíteni és támogatták őket az életharcok megvívásában. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége ez évben is — talán erején felül — igyekezett támogatni a szívéhez annyira hozzánőtt Horthy Miklós-kollégium tagjait, bár a szomorú gazdasági viszonyok vidéki csoportjaik asszonyait a helyi szociális feladatok megoldásában is jelentős szerephez juttatta. S ha talán nem áldozhatott is szíveszerinti adományokkal az egyetemi hallgatók számára, anyai gondoskodásából sohasem feledte ki a kollégium tagjait. Jóságos támogatásukra sietett a mindig segítő Nagyasszony, nagybányai vitéz *Horthy Miklósné* Kormányzóné Öfömméltósága, ki áldott megértésével az idén még nagyobb bőkezűséggel ajándékozta meg a Szövetség útján a kollégiumi ifjakat.

Az 1931/32. évben beérkezett adományok feltüntetése: Nagybányai vitéz Horthy Miklósné: beirattási segélyre 400 P, téli teáztatásra 720 P, összesen 1120 P, ceglédi MANSz 200 P, győri MANSz Leánykör 180 P, miskolci MANSz 139 P, Mül-ler Alajosné 100 P, békési MANSz 60 P, VIII. ker. MANSz 50 P, hódmezővásárhelyi MANSz 50 P, szekszárdi MANSz 40 P, kőbányai MANSz 30 P, Emma Topora New York 2850 P, egri MANSz 20 P, Kovács Kornélia 20 P, putnoki MANSz 20 P, bajai MANSz 20 P, berettyóújfalui MANSz 20 P, bonyhádi MANSz 20 P, kiskunhalasi MANSz 18 P, I. ker. MANSz 17 P, kiskőrösi MANSz 15 P, derecskei MANSz 10 P, makói MANSz 10 P, Bagosy Béláné Bánhida 10 P, Brossek Rudolfné 10 P, Enyediné Eliz 10 P, Juhász Jenőné 10 P, sümegi MANSz 5 P, rákoskeresztúri MANSz 480 P, dombóvári MANSz 2 P. Összesen 2239 P 30 fillér.

Természetbeni adományok: Főz méltóságú Asszonytól 150 garnitúra fehérenemű 1500 P értékben, 180 drb nyakkendő és 10.000 drb cigaretta, M. kir. Dohányjövődék 3000 drb cigaretta, Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ 20 doboz sajt, Hangya Szövetkezet 50 kg liszt, 15 kg cukor, 5 kg liszt, Putsay Ferenc sütődéje 220 drb kis kalács, Stühmer csokoládégyár 3 kg szalón-cukor, Zorkóczy Samuné ruhaneműek és élelmiszer, Radványi Károlyné Tiszaug élelmiszer, tatatóvárosi MANSz élelmiszer, salgótarjáni MANSz élelmiszer, pincehelyi MANSz élelmiszer, kiskőrösi MANSz élelmiszer, rákoshegyi MANSz élelmiszer, dombóvári MANSz élelmiszer, miskolci MANSz karácsonyi és húsvéti élelmiszercsomagja, ceglédi MANSz karácsonyi és húsvéti élelmiszercsomagja, kecskeméti MANSz karácsonyra és húsvétra élelmiszer, kiskunfélegyházi MANSz farsangi nagy csomag élelmiszer, Szalay Lajosné ruhaneműek, miskolci MANSz élelmiszercsomagon kívül még ruhaneműeket is küldött.

Kiosztott a Szövetség 970 ingyenebédet és 41 vacsorát, azonkívül a téli teáztatás folyamán 20.370 csésze teát 720 P értékben.

Hála szövetségünk áldozatos szívű magyar asszonyainak, kik a legszomorúbb magyar telek ezen esztendejében is bőséges támogatásban részesítették a mindig szerető pártfogásukba vett Horthy Miklós-kollégiumot és kimutatásunkból jól esően tűnik ki anyai gondoskodásuk és örökös szeretetük jele. Amikor — mint a kollégiumnak a MANSz megbízásából is oda beosztott védőnöje — hálás szívvel mondok köszönetet minden legkisebb adományért, melyben a kollégium tagjait Szövetségünk tagjai annyira szeretettel részesítették, nagyon kérem, hogy ezt a jobb sorsra érdemes magyar ifjúságot zárják a szívükbe továbbra is és akkor ez az ifjúság kétszeres erővel lesz fel-

vertezve megélhetéséért, tanulmányiért folytatott küzdelemre és győztesen kerül ki ismét a napi gondok örlő életharcából.

Budapest, 1932 június hó.

Hámek Rózsa,
a Horthy Miklós-kollégium
szoc. védőnöje, a MANSz
képviselőtében,
*

A VIII. kerületi MANSz-csoport 40 szegény jözséfvárosi gyermeket — 4—10 évesig — június 13-án kivitt az állatkertbe és meguzsonnáztatta őket. A gyermekeket *Cholnoky Jenőné, Józsa Imréné és Krisztof Mária* kalauzolták.

Cigánd.

Szeretettel kérem „A Magyar Asszony” Tektetes Szerkesztőségét, hogy nb. lapjukban köszönetet mondhassak cigándi asszonytársaim nevében Tass község lelkes MANSz-elnökének, *Baky Bencénének*, aki „A Magyar Asszony” márciusi számában szeretettel hív fel minket a megalakulásra. Köszönjük szíves, biztató szavait, mely nem is maradt eredmény nélkül, hála *Kántor Mihály* cigándi igazgató úrnak, aki kezdeményezője volt a cigándi csoport megalakításának. Testvéri köszöntésem a tassi elnöknek, *Sere Dezsőné* cigándi ügyvezető-elnöknek.

Most pedig szíves engedelmükkel beszámolok az elmúlt háromhónapi munkánkról.

A mi községünk valóban kincsek rejteget a ládafiában, a sok szép eredeti ősi magyar mintájú cigándi szőttest. Csodás harmóniában, ősi motívumokban egyesülnek a minták a színekkel, de legtöbbször a piros vezet. A pamutabroszokon, koma-, vőfély- és nyoszolyókendőkön csodaszép munka van. A rojtjuk egész csipkeszerűen van kikötve.

Sajnos, csak a szűkebb környék ismeri szőttesteinket. Egyik főcélunkká ennek a heverő kincsnek háziiparrá való fejlesztését tűztük ki. A májusi nemzetközi vásáron

már a cigándi szöttest is ott talál-
tuk a „Magyarház” annyit más, szép
áru között.

Kisebbségi fonaleadásokat eszközöl-
tünk.

Négy ízben adtunk 2—2 héten ke-
resztül mindennap meleg ebédet
gyermekágyas, szegény anyáknak,
köztük egy ízben hármastestvéreknek
babakelengyét is.

Június hó 5-én a sátoraljaujhelyi
MANSz lelkes elnökének, dr. Emödy
Lászlónak közbenjárására ősi ci-
gándi népviseletben úriasszonyok és
leányok (köztük e sorok írója is)
Sátoraljaujhely főutcáján, nyílt sá-
torban, cigándi szöttesteket árultunk
azon alkalommal, hogy az első buda-
pesti „filléres gyors”-vonat érkezett
újhelybe pesti vendégekkel. A pes-
tiek az újhelyiekkel karöltve, örö-
mel vásárolták a szebbnél szebb ci-
gándi szöttest, még Amerikába is
vittek emlékkül magukkal a látogató-
ba hazajött magyarok. Házivásznat,
használati törülközőt, edénytörölt is
szép számmal adtunk el.

Engedjék meg, hogy ezúton is
megköszönhessem cigándi asszony-
társaim nevében a sátoraljaujhelyi
MANSz elnökének, dr. Emödy
Lászlónak és dr. Meczer Tibor-
nének, az újhelyi MANSz háziipari
szakosztálya elnökének, valamint
Deák Andorné, Bucsy Ákosné, Prá-
gay Aurélné lelkes, fáradságot nem
ismerő pártfogó munkájukat.

Köszönjük Sátoraljaujhelyi nemes-
szívű polgármesterének, Orbán Kál-
mán úrnak jóságát, amellyel ügyün-
ket felkarolta és sikerhez juttatni
engedte.

Minden kezdet nehéz, mi is sok
nehézséggel küzdve kezdtük meg
munkánkat, de minden erőnkkel
azon leszünk, hogy méltók lehessünk
Tormay Cécile elnökünknek célkitű-
zéseikhez.

Debrecen.

A MANSz debreceni csoport
„Anyák Iskolájának” befejező elő-
adását nagy és előkelő közönség
hallgatta végig. Bevezetőül dr. László

boss Béláné elnök üdvözölte közvet-
len szavakkal a megjelenteket, majd
Uray Sándor ref. lelkész, ügyvezető-
igazgató a MANSz debreceni cso-
portja nevében üdvözölte Karl János
piarista reál gimnáziumi igazga-
tót, aki ez alkalommal jelent meg
először az „Anyák Iskolája” előadá-
sán.

Ezután dr. Karl János igazgató, az
országos nevű pedagógus és tudós
tartotta meg rendkívül érdekes,
tisztá logikával, emelkedett szellem-
ben felépített szabad előadását „Jel-
lemnevelés” címen. Karl János nem-
csak előadatokban, meglátásokban
és eszmékben gazdag előadásával
ragadta magával a hallgatóságot, ha-
nem előadásmódja is ébren tudta
tartani az érdeklődést.

A kiváló előadó előbb a lelki, a
gondolati élettel foglalkozott. Az
embereket érzéseik, gondolataik sze-
rint lehet csoportosítani. Sem pedig
míg, sem gondolatilag, sem pedig
akaratilag nem vagyunk egyenlők.
Az akarat megnyilvánulása a jel-
lem. Tetteinkben az akaratunk ve-
tődik ki. A jellem nem más, mint
az akarat megnyilvánulása az illető
kor erkölcsiéhez mérve. A jellem
erkölcsi életünk stílusa, lelkivilágunk
kifelé való vetülete.

A továbbiakban a nagytudású elő-
adó a jellem morfológiájával foglalkozott,
majd azt fejtegette, hogy minden
embernek van jelleme, de nem minden
ember jellemes ember. Az igazán
jellemes ember tulajdonságait négy
tényező jellemzi: az akaratosság,
a logikai iskolázottság, azaz itélőképesség,
továbbá a tapintatosság és végül a mélyen
érező szív. Az előadó külön-külön
behatóan ismertette ezeket a tényezőket
s a velük kapcsolatos járulékokat. Iro-
dalmi, történelmi és társadalmi példák-
kal illusztrálta a jellem természetrajzát
s rámutatott arra, hogy a jellemet úgy
magunkban, mint másokban a neveléssel
lehet fejleszteni. Az önévelés önmagunk
megmentése, folytonos küzdelem a ma-
gasztosabb érzésekért. Beszélt az

önnevelés eszközeiről, módjairól, az önismeret fontosságáról, majd hangsúlyozta, hogy a jellemnevelésnél a családra nagy feladat hárul.

A továbbiakban *Karl János* dr. a gyermeknevelés módozatait ismertette. A szigorú fegyelem és a szabadság két módja közül a közreputat kell választani. Az egyikből ki kell választani a szabadságot, a másikból pedig az engedelmességet. A nevelésnél napsugaras lelkek keljenek, olyanok, akiknek az arcán több a mosoly, mint az elkeseredés, akik eszméket sugallnak s nagy tettekre hevitének.

— Tudásból manapság van elég — mondotta végül *Karl* igazgató, — de igazi jellem kevés van, már pedig ez váltja meg a világot.

Az előadás végén a közönség elragadtatott tapsban tört ki. Utána *Láboss Béláné* szép köszönő szavai után dr. *Hankiss János* egyetemi tanár tartotta meg szellemes, tartalmas és élvezetes előadását „Idegen nyelvek és kultúrák ismerete a magyar gyermek jövőjében” címmel. Kifejtette a nyelvtanulás jelentőségét. Minden nyelvvél egy új élet nyílik meg előttünk. A nyelv kulcs egy nemzet kultúrájához. Beszélt a múlt századbéli magyarok szeretetéről a görög és latin nyelv iránt, majd arról szólott, hogy ma már nem térben, hanem időben utaznak az emberek és sokmillió emberrel többen tanulnak idegen nyelveket, mint a világháború előtt. Rámutatott az idegen nyelvek tanulásának hasznosságára magyar szempontból. Hangsúlyozta, hogy ma nem a gyermek pályáját kell megállapítani, hanem kondícióját, életbeli rugalmasságát kell biztosítani. Érdekes, gyakorlati tanácsokat adott a nyelvtanulásra, végül kijelentette, hogy ez is a jellem kérdése.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után *Láboss Béláné* elnök ismételtén mondott köszönetet az előadóknak, majd *Uray Sándor* ügyvezető-igazgató lelkes hangú szavai

val bezárult az „Anyák Iskolájának” ezidei ciklusa.

Diósgyőr-vasgyár.

A diósgyőrvasgyári MANSz hat hetes iparművészeti tanfolyamot rendezett június 1-től bődomborítás, könyvkötészet, selyempergament és japán preparátum ernenők, szelyem, lakk, bőr, transzparent és viaszolt papírvirágkészítés, gyöngymunka, teababa, relif, selyem és ombrefestés stb.-ből.

Kecskemét.

A társadalmi gyermekvédelmi menhelybizottság szépszámu közönség előtt tartotta előadódélutánját. A tárgysorozat megkezdése előtt özv. *Pócsy Györgyné* mondott bevezető szavakat, majd *S. Czirjék Lászlóné*nak értékes munkáról tanuskodó elnöki beszámolója következett. Beszédében ismertette a neves és minden dicséretre érdemes szociális akció célját és munkáját. A beszámoló után hat bájós kisgyermek: *Nyul Tóth Évike, Cserey Pechány Andrea, Gombay Editke* és *Tibike, Sárközy Eva* és *Jankovich X. Ferenc* szavalt egy-egy gyermekvédelemmel kapcsolatos verset.

Özv. *Faragó Béláné* olvasott föl ezután. Tartalmas előadásban a gyermekvédelem nemestörekvéseit fejtegette. Majd özv. *Pócsy Györgyné* zárószavai után a gyűlés végetért.

A propaganda jellegű előadásnak meg is volt az eredménye. Már többen vállalkoztak az akcióban való részvételre. A vezetőség kéri, hogy minél többen jelentkezzenek még a védőségre a MANSz szövömuhelyében (Royal-épület), ahol *Czirjék Lászlóné* elnöknő minden szerdán 4–5-ig hivatalos órát tart.

Kiskunfélegyháza.

Magasszínvonalú kultúrestélyt rendezett május 6-án a kiskunfélegyházi MANSz-csoport. *Boleszny Antalné* elnök lelkes és lendületes üd-

vözlő és bevezető szavai után dr. *Csiky Jánosné*, a központ képviselője tartott előadást a magyar asszony hivatásáról. A hangverseny természet zsűfólásig megtöltő hallgatóság sok tapssal és meleg elismeréssel adózott az előadónak. Vitéz *Kovács Ernőné* bájos szavallatával vívta ki a közönség elismerését. Az állami tanítóképző-intézet énekkara és a Petőfi-daliskör vegyeskara szerepeltek kitűnően és kiváló vezetéssel.

Előadás után igen hangulatos, közös vacsorára gyűlt össze a *MANSz* és a város vezetősége, melyen *Tóth Ferenc* polgármester meleg szavakkal üdvözölte a központ képviselőjét és a helyicsoport vezetőségét, mégért a támogatását és együttműködését ígérve a szervezetnek.

A kiskunfélegyházi csoport állandósította ezeket a havonként egyszer rendezett magasszínvonalú kultúr estéyleteket s jövedelmüket karácsonyi jótékonyaságra és az inségek felsegítésére fordítja.

Peremarton.

A *MANSz* peremarton—berhidai csoportja idei működését paplanskészítő tanfolyammal kezdte meg, amire a győri háziipari felügyelő támogatását sikerült megnyerni. A tanfolyam résztvevői vattas és pehelypaplanokat készítenek megrendelésre másoknak is, amelyek munkadíja darabonként 8 P. Tekintettel a dícséretes munkára, már sok rendelést jegyeztekkel elő *Kovacsics Ella* r. k. tanítónő, elnöknőnél, aki egyébként lelke az új csoportnak. Most van folyamatban egy varró és szabási tanfolyam, szintén állami támogatással, aminek befejezte után kiállítással fogják az elért eredményt bemutatni.

Szombathely.

Június hóban volt a Ferencesek Kultúrházában gróf *Bethlen Mária* erdélyi kézimunkakiállítás. A *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének* rendezésében. A kiállítás úgy

erkölcsileg, mint anyagilag igen jól sikerült. A kiállítás megnyitására a város előkelőségei is résztvettek. Dr. *Ujváry Ede* polgármester magasszárnyalású, gyönyörű beszédben méltatta azt a törhetetlen, igazi magyar hazaszeretetet, amelynek fényes tanubizonyosságát adta *Bethlen* grófnő, amikor időt, fáradságot nem kímélve, az elszakított Erdélyből idejött magyar testvérei közé és elhozta nekünk rabtestvéreink hitét, reményességét. Ez a kiállítás is bizonyítja, hogy a magyar élniakarás meg fogja egykor hozni gyümölcsét: egész Magyarországot.

A leggyönyörűbb kézimunkák, faragások tömege ejtette ámulatba a nézőket. Városunk ki is tett magáért, mert több mint kétezren tekintették meg a kiállítást és alig volt valaki, aki nem vitt haza emelkül valami tárgyat.

A kiállítás után meleg szavakkal köszönte meg a grófnő a *MANSz* munkáját, amellyel lehetővé tette, hogy a kiállítás fényesen sikerült.

Veszprém.

A *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének* veszprémi fiókjá május hó 20-án délután a városháza tanácstermében közgyűlést tartott s azon, mint érdeklődők, megjelentek dr. *Kenessey Pongrácz* főispán és dr. *Horváth Lajos* alispán is. A közgyűlést dr. *Horváth Lajosné* alispánné, mint alelnök nyitotta meg a „Hiszekegy”-szegyel s az üdvözlések után bejelentette *Mattushek Richárdné*nak a veszprémi fiók elnöki tisztéről történt lemondását és felolvasta a lemondólevelét. Majd indítványozta, hogy elnökké dr. *Kenessey Pongráczné* főispánné válasszák meg, aki az öt körülövező osztatlan tisztelet, szeretet és bizalom folytán legalkalmasabb az egység megvalósítására. A jelen voltak viharos éljenzéssel a *MANSz* elnökévé egyhangúlag megválasztották *Kenessey Pongráczné*t, aki az elnöki széket elfoglalva, megköszönte a bizalmat s emelkedett szellemű, rövid

székfoglalót intézett magyar asszonytársaihoz. Azon lesz — mondta, — hogy a veszprémi fiók megerősödjön és megvalósíthassa szép céljait, amihez azonban első sorban asszonytársainak összefogása szükséges, hiszen a „szövetség” szó is az együttműködést jelenti. Különösen nagyon kell ez ma s reméli, hogy az együttérés és küzdelem siettetni fogja a cél megvalósulását: Nagy-Magyarországot. A nagy tisztséssel fogadott beköszöntő után egyhangúlag titkárrá választották dr. *Bekeffy Ferencnét*, pénztárossá *Preys Gusztávnét*, a propaganda-csoport elnökévé özv. *Malomsoky Jánosnét*, a számvizsgálóbizottság tagjaivá dr. *Csiba Mórnét*, *Radeczky Károlynét*, dr. *Porubszky Elemérenét*, *Homoky Bélánét* és *Kálmán Istvánnét*. Az elnök indítványára pedig még egy alelnököt választottak *Székelly Jánosné* személyében. Ezután dr. *Csiky Jánosné* orsz. szervezőosztályi elnök költői szárnyalású beszédben fejtegette a MAN Sz magasatos, hazafias céljait és törekvéseit s *Tormay Cécile* országos elnöknő nevében szeretettel üdvözölte a fős pánnét, azt a nemes magyar asszonyt, aki az előde által letett zászlót most fölvetve. Szép szavakkal emlékezett meg a lemondott *Matuschek Richárdné* volt elnöknőről, akinek érdemeit jegyzőkönyvbe kérte foglalni, majd szeretetteljesen szólott *Schandl Ilona*, a szintén lemondott háziipari elnöknőről, aki talán kicsit belefáradt a nagyon lelkes munkálkodásba. Az ő érdemeit is jegyzőkönyvben kéri megörökíteni, abban a reményben, hogy rövidesen megint munkatársaink közt üdvözölhetjük. Az országos szervezőosztályi elnök utóbbi szavai élénk visszhangra találtak, ezt a felfogást osztotta *Kenessey Pongrácné* elnöknő is, aki a központi küldött lelkes tapssal fogadott s általa megköszönt szép beszéde után szintén a legmélyebb sajnálattal s munkálkodásáért hálás köszönettel emlékezett meg a lemondásáról, s

ugyancsak annak a reménységének adott kifejezést, hogy továbbra is munkatársuk marad. Még dr. *Moldoványi Jenő* ügyész számolt be a MAN Sz anyagi helyzetéről, aminek az erkölcsi céllal kapcsolatos előmozdítása érdekében javasolta, hogy június 12-én, amikor a filléres gyors Pécsről Veszprémbe érkezik, rendezzenek itt egy kultúrdélután, aminek keretében a háziipari szöveseket is árusítanak. A javaslatot többek hozzászólása után egyhangúlag elfogadták, majd a közgyűlés végén az egybegyűltek a „Himnusz”-t énekeltek el.

Zalaegerszeg.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének zalaegerszegi szervezete özv. *Barthelmes Valterné* elnökletével tartotta közgyűlését az Apponyi-utcai székházban.

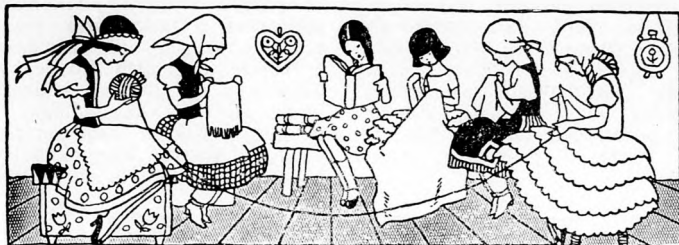
A Magyar Hiszekegy elmondása után *Mikula Szigfridné* háznagy kegyeletes szavakkal emlékezett meg a magyar repülés hősi halottairól.

A megemlékezés után a betegsége miatt távolmaradt özv. *Abrahám Ernőné* helyett *Bruzsa Gyuláné* olvasta fel a titkári jelentést.

Özv. *Abrahám Ernőné* ezután közölte, hogy betegsége miatt kénytelen megválni munkakörétől, amelyet 12 éven át töltött be.

A jelentéshez *Mikula Szigfridné* háznagy szólt. A mély sajnálkozás hangján emlékezett meg özv. *Abrahám Ernőné* elhatározásáról. Rámutatott, hogy a zalaegerszegi szervezet megalakítása, kifejtése a titkárnő nevéhez fűződik és távozása igen nagy ürt jelentene. Indítványozta, hogy özv. *Abrahám Ernőné* kérjék fel a maradásra, ha pedig elhatározása megmásíthatatlan volna, akkor fejezzék ki neki az egyesület köszönetét és kérjék, hogy tartsa meg az egyesületet továbbra is szeretetében.

A közgyűlés az indítványt egyhangúan elfogadta.

L E Á N Y O K M U N K Á J A.

Üzenet az »új hazából.«

Conroy Patricia, becéző néven Patsy, Los-Angelesben lakik. Magyar származású édesanyja szülő hazája iránti szeretetét a messze „új hazában” is beleoltotta kisleánya lelkébe s a gyermek, ahogy növekszik, a maga kis körében akar barátokat szerezni nekünk s a mi igazunknak. Budapesten lakó rokonához írta ezt a kedves kis levelet, amelyet örömmel közlünk le viszont üzenetül a távoli országban élő kis magyarlelkű leánynak és a jómagyar asszony édesanyjának, aki, mint tudjuk, Los-Angelesben is szorgalmas olvasója „A Magyar Asszony”-nak.

„Kedves Dalma néni!

Szeretném, ha minél előbb megtudná azt a nagy sikert, amit én a magyar ruhámmal elértem, amelyet édesanyám varrt nekem. Az iskolában szünet volt és minden gyermek levethette az intézeti ruháját, hogy olyat vegyen fel, amelyet akar. Én a magyar ruhát vettem fel. A tanítónőnek és a gyermekeknek annyira tetszett, hogy a néni elküldött az igazgatónőhöz. Az igazgatónő is nagyon szépnek találta, beküldött valamennyi osztályba, hogy a ruhámat minden gyermek lássa. Azt is mondta, meséljek valamit Magyarországról. Én elmeséltem, hogy Magyarország szép, nagy ország volt,

de most nagy részét elvették és sokkal kisebb lett, de én biztos vagyok benne, hogy nemsokára visszaadják az elszakított részeket. Magyarországnak, azt hiszem, sok barát van szüksége és én úgy érzem, az én ruhámmal és mesémmel jó barátokat szereztem Magyarországnak, édesanyám szülőhazájának.”

A legmelegebb, szeretetteljes üdvözetet küldjük a kis Patriciának és további sikereket kívánunk nemes munkájához.

Miskolc.

A miskolci Leánykör 1931. évi működéséről a következőkben számolnak be. Két kultúrdélután rendeztek, amelynek tiszta jövedelme a műsormegváltásból 100 P volt. Egy tagösszejevetel 50 filléres beléptidíjjal 40 P-t jövedelmezett. Két teadélután 50 P-t. A gyermekvédelmi szakosztály, vasárnap délutáni uzsonnáival kapcsolatban a gyermekek szórakoztatására meséket mondtott, színdarabokat rendeztek a Leánykör tagjai. Az év folyamán begyűlt összegeket pedig jótékony célra fordították. Karácsonykor 40 gyermeket ruháztak fel ez évben is és a ruhákat, mint a multban, most is a Leánykör tagjai varrták meg. Altalában mindenféle jótékonyági megmozdulásban résztvettek. Az inségakcióban külön körzetet kapott

a MANSz Leányköre, amit teljesen önállóan vezetett. A Leánykör tisztikara: elnök: *Szmoligovich Ily*; alelnök: *Stimm Olga*; kultúrszakosztály elnökei: *Fischer Elza*, *Bocskay Márta*; jótékonyági szakosztályé: *Hegedüs Lilly*; jegyző: *Komary Jozsi*; pénztárnok: *Komary Sári*; titkár: *Nádai Ica*; ellenőr: *Musyl Mária*.

seiket és a tiszta jövedelmet, 76 pengőt eljutták jótékony adományként a Leánykörök orsz. elnökéhez, szegényeink számára.

Messze idegenben élő leányaink adománya sokszorosan kedves nekünk, mert ez az adomány ékes példája annak a hazaszeretetnek, amely a magyar leányok szívében hosszú évek után is élő marad és

Conroy Patricia.

A „Rotterdami MANSz Leánykör“ jótékony adománya.

A rotterdami leánykör ez évben is, részben háziipari osztályunktól rendelt magyar kézimunkákból, részben munkadélutánjain készített hímzéseiből, karácsonyi vásárt rendezett. Nagy nehézségekkel küzdve, házról-házra járva adták el hímzé-

amely a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége* tagjait — bár hová vitte sorsuk — egy gondolatban: a szeretet, nemzetükhöz való mély ragaszkodás és embertársai-
kon való segíteni akarás gondolatában fogja össze.

Hálás köszönetet mondva nemeslelkű rotterdami leányainknak, mindnyájukat szeretettel köszöntjük.

SZTRÓKAY LÁSZLÓNÉ RECEPTESKÖNYVÉBŐL.

Palacsintás csirke.

A csibét paprikásan elkészítjük, azután a húst a csontokról leszedve, összevágjuk apró kockára, a levét pedig egy kávéskanál liszttel és jó sűrű tejjel elkészítjük. Most egy formát palacsintával kibélelünk és a következő módon megtöltjük. Egy sor puhított rizs, egy sor hús, egy sor vékony laskára vágott palacsinta és így ismételve, míg megtelik a forma. Közben olvasztott vajjal és tejjel öntözzük. Azután egy palacsintával beborítjuk és sütőbe tesszük. Tálaláskor a mártást külön adjuk hozzá.

Turós szufle (előétel).

Hat tojássárgáját négy evőkanál olvasztott vajjal félóraig keverünk, azután hozzáadunk kétöklömnyi passzírozott friss tehéntúrót, öt kávéskanál finom lisztet, sót, végül az öt tojás kemény habját. Kikent formába öntjük és egy óráig gőzben főzzük. Tálba borítva, forró vajjal vagy tejjel leöntve adjuk.

Töltött burgonya.

Szép egyforma burgonyát meghámozunk, a közepét kivágjuk és darált hússal megtöltjük, melybe apróra vágott füstölt szalonnát és párolt rizst is keverünk. Tűzálló edénybe olvasztott zsírba szorosan egymás mellé rakjuk és időközben kevés vizet öntve rá, a sütőben puhára pároljuk. Azután tálalás előtt tejfölös paprikás szósszal leöntve, ha felforr, edénnyel együtt adjuk be.

Ürühús gombával.

1 kg ürühúshoz egy nagyobb fej vöröshagymát apróra vágva, egy bő kanál zsirban sárgára sütünk s adunk bele paprikát és a besózott húst fedő alatt csendesen pároljuk benne. Vizet nem szabad ráönteni, csak néhány kanál paradicsomot. Ha a hús félig megpuhult, vízzel felöntjük, $\frac{1}{4}$ liter rizst adunk bele és 20 perc múlva két marék apróra vágott szárított gombát is. Ha a hús és rizs már puha, $\frac{1}{4}$ liter savanyú

A mai divat,

amely meleg időben a strandon és a kertben a szellős pizsama viselését bevezette, nagyon célszerű. Miután ezen ruhában sokat tartózkodunk a napon, ezt **indanthren**festésű anyagból kell csináltatnunk, hogy színe ne fakuljon ki. **Indanthren**festésű Agfa-Travis és egyéb műselyem-, Vistra-, pamut- és lenanyagok, amelyek az **indanthren** védjegy látható, felülmúlhatatlanul moshatók, fényállóak, időjárásnak ellenállóak.

Indanthrenfestésű áru minden jobb textilüzletben kapható.

tejjel felöntjük és ha felforr, tá-
laljuk.

Turista-szelet.

½ kg húst ledaralunk, két zsem-
lyét paradicsomba megáztatva, a
paradicsommal együtt a hús köz-
daralunk. Azután adunk hozzá há-
rom egész tojást, sót, borsot, két
kanál reszelt hagymát, egy kis ba-
bért. Szalonnacsíkokat is tehetünk
bele, azután egy porhanyó tésztával
kibélelt hosszú formában 1½ óráig
lassú tűznél sütőben sütjük. Hide-
gen jó!

Krémes béles.

30 dkg liszt, 30 dkg vaj, egy tojás-
sárgája, 1 deci bor vízzel keverve.
A liszt, tojás és borból rétestésztát
készítünk s ha jól kidolgoztuk, tá-
nyérnagságúra szétnyomjuk, most
a vajat, melyet előbb egy kevés
liszttel szintén összegyúrtunk, a kö-

zepére tesszük és együtt nyújtjuk
és közben pihentetve, háromszor
hajtogatjuk, mint az írósvajas tész-
tát szoktuk. Két lapot sütünk belőle
és ha kihült, krémmel töltjük. —
Krémmel: öt tojássárgája, 7½ deci tojás,
három csapott kanál liszt, 20 dkg
cukor és egy kis vaniliát folytonos
keverés közben sűrűre befőzünk. Hi-
degen töltjük.

Dobos-torta.

13 dkg cukrot öt tojássárgájával
félóraig keverünk, azután hozzá-
adunk 8 dkg lisztet és az öt tojás
kemény habját, 7—8 lapot sütünk
belőle. Töltelék: négy egész tojást
15 dkg vaniliás cukorral sűrűre fő-
zünk s ha kihült, két evőkanál víz-
ben felfőzött 15 dkg csokoládét ke-
verünk hozzá, végül 25 dkg habosra
vert vajhoz adjuk és a lapokat meg-
kenve, összerakjuk. Tetejét égetett
cukorral leöntjük.

S Z E R K E S Z T Ő I Ü Z E N E T E K

Hájtay Etelka. Köszönjük kedves so-
rait, amelyekből idézzük a következő-
ket: „A Magyar Asszonyok évek óta jó
hasznát vettem az önképzőkörben. Min-
dig találtam benne olyat, amit egy meg-
beszélés tárgyává tehettem, vagy ha-
sonló tartalmú pályatételeknek dolgoz-
tathattam ki. Versekét szavaltattam be-
löle; jellemrajzokat olvastattam fel, A
Berta Ilona versei emlékkönyvbe kerül-
tek; az elrablott területekről szóló cik-
kek rendkívül érdeklik a fiatal leányka-
kat, az Asszonyok, Leányok munkájá-
ból lelkesedést merítenek, tanulnak be-
löle“.

Örülünk, hogy lapunknak jó hasznát
látják olvasóink gyakorlati téren is. Üd-
vözlét.

R. O.né, Budapest. Igen örülünk, hogy
örömet szereztünk a nyaralótelek ki-
sorsolásával. Valóban igen szép helyen
van, Februárban olyan élénk téli sport-
élet volt ott, mint a legdivatosabb téli
üdülőhelyeken szokott. Nyáron pedig
az anyáknak, nőeknek és gyermekeknek
ideálisabb helyet képzelni sem lehet.

Georgi Ilona, polg. isk. tanár.

Sok igazság van a cikkben; de azt is
el kell ismernünk, hogy a szüloket ép-
pen az anyagi boldogulás biztosítása
ösztönözte arra, hogy diplomát adjanak

leányaik kezébe. A helyes megoldás az
volna, hogy csak azok tanuljanak a leá-
nyok közül, akiknek *igazi hivatásuk van*
a nők által *most már betölthető diplo-
más állásokra.* A leányiskoláknak em-
lített osztályaiban mindenestre hasz-
nos dolog a kézimunka, már csak azért
is, hogy a hajlam idejében megnyilat-
kozhasson, amely útmutatás lehet a ta-
nítóknak és szülőknak is a gyermek
jövőjére nézve.

Házilag készített elsőrendű

BARACKLEKVÁR

1 kg ára 2:50 P. Kapható Pócsy Györgyné-
nél, Kecskemét, Jókai-utca 12. szám.

ÁGOSTON ÉS PUCHER

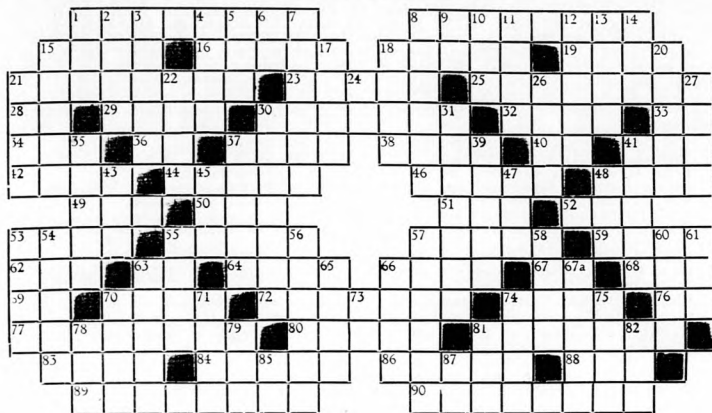
BUDAPEST

VI, HARISBAZÁR

6

NŐI KÉZIMUNKÁK, HIMZŐFONALAK
ÉS SZÖVETEK NAGY VÁLASZTÉKBAN

8. sz. keresztrejtvény.

Vízszintes sorok:

1. Gyümölcs. — 8. Nagyközség Tolna vármegyében. — 15. Örlemény. — 16. Nőknek van ilyen járusuk. — 18. Az északi germán mitológiában a tenger ura. — 19. Tarló. Ném. — 21. Kasáfelé. — 23. Neheztelés. Ném. — 25. Megszorít. — 28. Rag. — 29. Felöltök játékaéhoz szükséges eszköz. — 30. Mézfajta. — 32. Gát. Ném. — 33. Tagadószócska. — 34. Kérdőnévmás. — 36. Házállat. Ek. pótl. — 37. Férfinév. — 38. Apa, becézve. — 40. Rag. — 41. Haza. — 42. Egyelőre egyesített vármegyék székhelye. — 44. Hercegrímás volt. — 46. Fiatal nemes vad, becézve. — 48. Játék a felnőtteknek. — 49. Azonos mássalhangzók. — 50. B. M. L. — 51. Aki... az nyer. — 52. Buzgóság. — 53. A gazda teszi nyáron. — 55. .... Lujza. Nemzetünk egyik legnagyobb színésznője volt. — 57. Oda. Ném. — 59. Egy fontos belső szervünk. — 62. Apa. — 63. Időhátró, fölös ékezzettel. — 64. Névmás. Visszaelé férfi. — 66. ... perennius = ércnél marandóbb. Horatius mondta verséről. Lat. — 67. Minden vágószerszám van. — 68. Hangszer. — 69. An. dem. összevonva. — 70. Angol főúri rang. Fon. — 72. Nagyközség Zala vármegyében. Közél a Balatonhoz. — 74. Mutatónévmás. — 76. ... dek Anna. Az Operaház tanja. — 77. A legtoább falusi ház mennyezete ilyen. — 80. Rémület. Ném. — 81. Község Szolnok vármegye kareagi járásában. — 83. Tűró mellékterméke. Ek. pótlás. — 84. Több mint ártalmas. — 86. Szünyög. Ném. — 88. Kor. Általánosan használt idegen szó. Fon. — 89. Kórta. — 90. Udulók, fürdőzők.

Függőleges sorok:

1. Egitest. — 2. Megszállt délvidéki város. — 3. Szárnyas ragadozó. — 4. Szövődé-felszerelés. — 5. Amerikai női név. — 6. Visszafelé összetett mássalhangzó. — 7. A 75–80. év betöltésével kezdődik. — 8. Nagyobb női ruhadarab. — 9. A fa része. — 10. Háziszárnyas falusiasan. — 11. Visszafelé női név; ékezzetpótlással. — 12. Nobel-díjas svéd író nő keresztneve. — 13. Visszafelé evangélista. — 14. Vízet nyerünk belőle. Többféle kivételen található. — 15. Irodalmi műfaj. — 17. Mesterség. — 18. Gyümölcs. — 20. Régi nép. Többesszám. — 21. Villany. ... — 22. Férfinév. — 24. O. C. — 26. Holló. Ném. — 27. Muzsika. — 30. Község Szolnok vármegye tiszai középjárásában; székhely Törökszentmiklós. — 31. Dér. — 35. Nagyközség Pest vármegye aszódi járásában. — 37. Svájci származású neves festő, kinek több száz metszete van a budapesti Szépművészeti Múzeumban. — 39. Ime. Ném. — 41. Vármegye. — 43. Folyó. Fölös ékezzettel. — 45. Híres építészünk volt. I = Y. — 47. ... van. Megszállt hely. — 49. Van ilyen eszme, hit stb. — 53. Rész, porció. — 54. Iszonyú. — 55. Vágószerszám. — 56. Szabatos, pontos. — 57. Fedni. Ném. — 58. Hangtalan. — 60. Egyenes felületű. — 61. Fontos belsőszék. — 63. Nagyközség Pest vármegyében. Járási székhely. — 65. Kisgyermekre mondják, ha szülei közül valamelyiket különösen szereti. — 66. Határozó. — 67a. Irásmű. Lehet hivatalos, szerelmes stb. — 70. Bolgár pénz. — 71. Község Veszprém vármegye pápai járásában. — 73. O. N. — 74. Gyümölcs. — 75. Iskolai ünnep. — 78. Tesz-vesz. Visszafelé testrészt. — 79. Női ruhadarab. — 81. A. S. A. — 82. Ugyanaz, mint 78. függőleges. — 85. Görög betű. Fon. — 87. Összetett mássalhangzó.

7. sz. keresztrejtvény megfejtése.

Vízszintes sorok:

1. Horthy Miklós-kollégium. 18. Also. 19. Oil. 20. Ok. 21. Ede. 22. Nyári. 23. La. 24. Ráún. 26. Aria. 28. Ról. 30. Na. 31. Yamm. 33. Kazinezy. 36. Algyó. 40. Labda. 42. Asa. 43. Gunya. 45. Ragyás. 46. I. I. I. 48. Elfut. 49. Sróf. 50. Acria. 52. Aréna. 54. Özd. (asas). 57. Dec. 59. Old. 60. A teve. 62. Pá. 63. Csángó. 66. Ab. 67. Kordon. 69. Mizerfa. 71. A zenede. 73. Abáló. 75. Ae. 76. Pun. 78. S. U. 79. Ásó. 82. Feketeszárú cseresznye.

Függőleges sorok:

1. Hal. 2. Olaj. 3. Rs. (Rés.) 4. Tormay Cécile. 5. Jou. 6. Minka. 7. Il. (Lili.) 8. Lóri. 9. Okina. (Anikó.) 10. Ke. 11. Odrý. 12. Leó. 13. Én. 14. Gyógyszerész. 15. I. A. 16. Úrnő. 17. Mia. 25. Ambró. 26. Ázsia. 27. A csend. 29. Laut. 32. Algák. 34. Aci. (Ica.) 35. Zala. 37. Ln. (Len.) 38. Yard. 39. Arab. 41. Dsidás. 43. Gurt. 44. Afgán. 47. Iró. 51. Aeneas. 53. Elő. 54. Ovodás. 56. Ek. 58. Egres. (Egres. Zerge.) 60. Abese. 61. Eke. 62. Por. 64. Szót. 65. Ó. F. 66. Az. 68. Laf. (Fal.) 69. Mák. 70. Apr. 71. Anc. (Ancona.) 72. Nur. 74. Be. 77. U. U. 80. On. 81. Te.

A júliusi számban megjelent keresztretjvényt helyesen megfejtették és jutalomban részesülnek:

Des Echerolles K Istvánné, Budapest: 5 üveg Dreher Baksör.
Demjén Mária, Eger: Egy doboz Dreher Maul-csokoládé.
Frick Gyöngyike, Debrecen: Egy doboz Dreher Maul-csokoládé.
Balala Karolin, Tass: Utalvány Brunhuber fényképészhez.
Vass Ignácné, Budapest: 100 darab névjegy az Egyetemi Nyomdánál.
Alth Egomné, Budapest: 1 üveg Yestor hűskivonat.
Hansághy Gyuláné, Budapest: Utalvány hajmosás és ondolálásra a Belvárosi Női Fodrászteremben.
Baky Benecné, Tass: Két doboz Ata, két Henkó és két Persil.
Hoós Lászlóné, Szombathely: 1 virágváza Handelsmann Arnold nemes porcellán- és ólomkristályraktárából.
Pisszer Jánosné, Nyiregyháza: Hag-kavé $\frac{1}{4}$ kg díszdobozban.
Keresztretjvény-jutalomban csak az részesülhet, aki előfizetője „A Magyar Asszony”-nak. A díjak szétküldése 1–2 hetet vesz igénybe, ezért kérjük a jutalomban részesültek szíves türelmét.

A 8. sz. keresztretjvényünk díjai.

I. díj: 5 üveg

**Dreher
Baksör**

II. és III. díj: 1–1 doboz

Dreher-Maul csokoládé.

IV. díj: Három drb művészi levelező-lapra jogosító utalvány

BRUNHUBER BÉLA

udvari és kamarai fényképész
(Budapest VIII, Baross-utca 61. sz.)
műtermébe.

V. díj: Utalvány

100 darab névjegy készítésére a

Kir. M. Egyetemi Nyomdánál.

VI. díj: Egy nagy üveg

YESTOR HŰSKIVONAT.

Gyártja:
a herceg Eszterházy hűsgyár.

Központi lerakat:

Budapest VII, Rottenbiller-utca 58.

VII. díj: Egy utalvány

hajmosás és ondolálásra

**BELVÁROSI
NŐI FODRÁSZTEREM**

Budapest IV, Váci-utca 27–29. szám.
Piarista-épület.

VIII. díj: 2 doboz **ATA**,
2 doboz **Henko**,
és 2 doboz **Persil**.

IX. díj: 1 virágváza

HANDELSMANN ARNOLD
nemes porcellán és ólomkristály
raktárából.

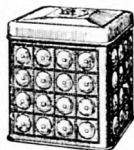
Budapest, VII, Rottenbiller-utca 54.

X. díj:

$\frac{1}{4}$ kg coffeinmentes

HAG KÁVÉ

díszdobozban.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: *Ambrózy Migazzi Lajosné grófné.*

Főmunkatárs: *Amon Vilmosné.*

Kiadja: *A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége.*